

FINANSIJSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO
ISPOSTAVA CENTAR 2

15. 03. 2023

BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. SARAJEVO

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ ZA 2022. GODINU

Sadržaj

	Strana
Obraćanje Predsjednika Uprave	1
Godišnji izvještaj za 2022. godinu	3
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	15
Izvještaj nezavisnog revizora	16-20
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	21
Izvještaj o finansijskom položaju	22
Izvještaj o promjenama kapitala	23
Izvještaj o novčanim tokovima	24
Napomene uz finansijske izvještaje	25-105

Poštovani klijenti, dioničari i poslovni partneri,

Sa velikim zadovoljstvom predstavljamo poslovne rezultate koje je Bosna Bank International d.d. Sarajevo, ostvarila u 2022. godini. Ostvareni rezultati proistekli su iz sinergije ukazanog povjerenja naših klijenata, predanog zajedničkog rada svih zaposlenika Banke, kreiranja novih vrijednosti, unapređenja postojećih, ali i uvođenja novih proizvoda i usluga, kao i jasnoj segmentaciji i raspoznavanju stvarnih potreba naših klijenata.

Kontinuirano prateći ekonomske pokazatelje na lokalnom i globalnom tržištu, značajne uticaje energetske krize i visoke stepene inflacije koji pogađaju ekonomiju cijelog svijeta, za nas predstavljaju još jedan dodatni izazov. Srećom, uprkos tome, protekle godine uspješno smo iskoračili i postigli značajne poslovne rezultate u segmentiranom finansiranju fizičkih lica, ali i korporativnih klijenata.

Stoga, u ime Uprave Banke, mogu reći da je Bosna Bank International stabilna banka, koja je dovoljno agilna za dinamično prilagođavanje stvarnim potrebama na našem tržištu.

Poslovne rezultate 2022. godine obilježit ćemo sa iznadprosječnim rastom tržišnog udjela prema našim strateškim klijentskim segmentima i proizvodima. Operativni rezultat premašio prošlogodišnji za 40%. Na ovaj način, BBI je ojačala svoju poziciju u segmentu srednjih banaka u BiH i otvorila put za preuzimanje vodećeg mjesta u ovom tržišnom segmentu. Jedna smo od rijetkih banaka na tržištu BiH koja je ovu veličinu dostigla organskim rastom, što nam je omogućilo građenje jedinstvene korporativne kulture i sistema vrijednosti. Ostvaren je značajan porast depozita klijenata za čak 7,4%.

Poslovni rezultat iznosio je 14,7 miliona BAM, što je rast od 356% u odnosu na isti period prošle godine. Za Bosna Bank International, u 2022. godini ostvarena je rekordna dobit, nakon izvršenja oporezivanja Banke tokom sveobuhvatnog poslovanja, te je banka ponovo jedna od vodećih banaka u segmentu malih i srednjih banaka po pokazateljima profitabilnosti.

Godina je protekla i kroz niz aktivnosti, koje smo prvenstveno usmjerili na brzini kao bitnom budućem fokusa rada, pojednostavljenju postojećih procesa, racionalizaciji i uz sve to jasnoj komunikaciji a koje će, vjerujem, značajno doprinijeti otključavanju novih potencijala Banke na bh tržištu.

Intenzivirali smo rad na modernizaciji, a sve na bazi iskustava eksternih i internih korisnika Banke, odnosno ciljanom unapređenju poslovanja kroz balans tradicionalnih kanala i razvoja modernih digitalnih proizvoda i usluga. Uz snažnu podršku dioničara Banke, izdvojili smo značajna sredstva za buduća ulaganja u digitalne kanale, rekonstrukciju poslovnica i centralu Banke. Krajem prošle godine započeli smo implementaciju i uvođenje savremenih multifunkcijskih bankomata čime smo pokrenuli proces digitalizacije BBI mreže bankomata. Dodato smo popravili kvalitetu imovine, radili na smanjenju operativnih troškova, postavili temelje za kontinuirani održivi razvoj.

Sve pomenute promjene je moguće iznijeti samo uz snažan angažman naših zaposlenika. BBI banka posjeduje stabilan tim postojećih zaposlenika, među kojima smo prepoznali nosioce promjena, rasta i razvoja, te ih interno promovisali. Jednako tako, naš BBI tim smo osnažili iskusnim bankarima sa dugogodišnjom ekspertizom u drugim finansijskim institucijama. Svi zajedno, zadržavamo i jačamo korporativnu kulturu BBI banke.

Etično poslovanje Banke, u skladu sa islamskim principima, transparentnost i partnerski odnos prema klijentima i dalje ostaju naše temeljne vrijednosti. U strategiji našeg poslovanja nastavljamo graditi smjernice ka održivom poslovanju i vraćanju vrijednosti zajednici u kojoj poslujemo. Posebno smo ponosni na činjenicu da je BBI banka, prema istraživanju koje je proveo Catalyst Balkans „Bosna i Hercegovina daruje“ objavljenom u decembru 2022. godine, prepoznata kao jedan od istaknutih donatora za 2021. i kontinuiran rad u 2022. godini i kao institucija koja podjednako ulaže u jednokratne donacije odnosno društveno odgovorne projekte, kao i u stratešku filantropiju.

Iza nas je i uspješno organiziran 11. Sarajevo Business Forum tokom kojeg su privrednici iz naše zemlje imali priliku povezati se sa poslovnim ljudima iz cijelog svijeta, te otvoriti nova tržišta, što je u konačnici dodatni poticaj privredi BiH.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Obraćanje Predsjednika Uprave

Naša misija jeste da smo prepoznatljivi lider na tržištu kroz sprovođenje ekonomskih aktivnosti pravično, etički i na društveno odgovoran način. Sa druge strane, kroz dugoročno opredjeljenje pružanja jedinstvenih finansijskih rješenja uz kvalitet usluge, te osiguranje dodatne vrijednost za naše klijente, zaposlenike i dioničare, BBI banka ima za cilj da bude neodvojivi dio društva i odgovoran član zajednice u kojoj posluje.

Posebno se želim zahvaliti cijelom BBI timu na trudu, energiji, odlučnosti i zalaganju koji svakodnevno ulažu kako bismo svojom predanošću i profesionalnom uslugom za klijenta ispunili obećanje banke prilagođene svim potrebama i zahtjevima klijenata.

U ime Uprave Banke i vlastito ime želim zahvaliti svim klijentima i poslovnim partnerima na ukazanom povjerenju. Nadam se da će naše aktivnosti opravdati povjerenje u poslovnoj godini koja je pred nama.

Alek Bakalović

Predsjednik Uprave

ZNAČAJNI DOGAĐAJI NASTALI U PERIODU OD ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE DO DATUMA PREDAJE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Nije bilo značajnih događaja u odnosu na kraj poslovne godine.

PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA BANKE

Uzevši u obzir otežane makroekonomske okolnosti te projekcije kretanja u bankarskom sektoru, Banka u 2023. godini planira ostvarenje umjerenog rasta u segmentu finansiranja i aktive. Plan je zadržati poziciju u segmentu srednjih banaka, uz umjeren i postepen rast tržišnog učešća.

Poseban naglasak će i dalje biti stavljen na očuvanje kvaliteta portfolija finansiranja. Planiran je nastavak intenzivnih aktivnosti na naplati portfolija koji je već u nivou 3 kreditnog rizika i za koji su sudski procesi i druge aktivnosti naplate već u toku, te prodaje materijalne aktive stečene u postupcima naplate. Također planirana je i naplata profitne marže i penala finansiranja u vanbilansu, te naplata otpisanih potraživanja. Stoga, u poređenju sa prethodnom godinom, očekuje se poboljšanje indikatora rizika u 2023. godini, uključujući stopu neprihodujućih plasmana, omjer pokrivenosti za portfolio u nivou 3 kreditnog rizika. Kako bi planirano bilo uspješno provedeno, Banka će nastaviti intenzivan monitoring klijenata u nivou 1 i nivou 2 kreditnog rizika, kako fizičkih, tako i pravnih lica, te proaktivan pristup u smislu restrukturiranja finansiranja, kao i blagovremeno pokretanje sudskih procesa u cilju naplate finansiranja u kasnoj fazi naplate.

U nastavku su grafički prikazani planirani rast finansiranja i depozita na nivou Banke i po segmentima poslovanja:

S aspekta prihoda, očekuje se rast prihoda u skladu sa očekivanjima oporavka ekonomije, te zahvaljujući planiranom rastu broja klijenata. Na strani troškova bit će nastavljene aktivnosti na racionalizaciji i unapređenju efikasnosti u svim segmentima, uključujući digitalizaciju, kontrolu troškova i nabavki.

U tabeli ispod prikazan je planirani rast operativnih prihoda i rashoda Banke, te rast broja klijenata, kako korporativnih, tako i individualnih, u 2023. godini:

Opis	Godišnji rast u 2023. godini
Operativni prihodi	13%
Operativni rashodi	8%
Broj klijenata Corporate	5%
Broj klijenata Retail	7%
Broj klijenata Banka	7%

Kao rezultat planiranih ostvarenja u dijelu prihoda i rashoda, rasta aktive, finansiranja i predviđanja u pogledu naplate, Banka očekuje sljedeće vrijednosti osnovnih pokazatelja uspješnosti u narednoj godini:

Opis	Plan u 2023. godini
Omjer prihoda i troškova	57%
Stopa adekvatnosti kapitala	>16%
Stopa neprihodujućih finansiranja	<5%
Aktiva po zaposlenom (u 000 BAM)	3.920

NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI U VEZI SA RAZVOJEM

Pravci djelovanja koji su sinergijskim efektom doveli do zapaženih rezultata u 2022. godini su:

1. Novi proizvodi

Primarna strateška smjernica našeg djelovanja bila je da se unaprijedi i proširi lepeza bankarskih proizvoda u skladu sa islamskim principima kako bi BBI banka imala konkurentnu i inovativnu ponudu. Uspješno smo dizajnirali i unaprijedili proizvode poput novog modula prekoračenja, proširene saradnje sa osiguravajućim kućama, nove pakete proizvoda, a sve u cilju prilagođavanja potrebama naših klijenata. Navedeni proizvodi se implementiraju početkom Q1 2023.

2. Unaprijeđenje procesa rada

Priredili smo kvalitetnu analizu postojećeg stanja kada su u pitanju procesi te ustanovili uska grla i zastarjele načine poslovanja. Čitavim nizom procedura, pravilnika, uputstava definirali smo nove procese koji su značajno ubrzali poslovanje. Redizajnirani proces odobravanja finansiranja kroz nove matrice odlučivanja značajno će ubrzati vrijeme odobravanja i puštanja finansiranja.

3. Digitalna transformacija

U 2022. godini, jedno od ključnih opredjeljenja jeste transformacija poslovne mreže i modernizacija modela poslovanja u skladu sa trendovima koje donosi digitalna era.

U skladu sa navedenim BBI banka je u 2022. instalirala 26 modernih ATM uređaja nove generacije a do kraja prve polovine 2023 godine planirana je instalacija još 37 uređaja, što će ukupno činiti flotu od 63 BBI smart digital ATM uređaja.

Na ovim Smart Digital mašinama osim standardnih funkcionalnosti će biti omogućeno u narednom periodu i dodatne funkcije kao što su uplate, mjenjačnica, transferi, plaćanje računa i mnoge druge pogodnosti.

Na svim ATM uređajima omogućena je personalizirana CRM komunikacija sa klijentima.

INFORMACIJE O OTKUPU VLASTITIH DIONICA, ODNOSNO UDJELA

Banka nije vršila otkup vlastitih dionica niti udjela.

INFORMACIJE O POSLOVNIM SEGMENTIMA PRAVNOG LICA

Informacije o poslovnim segmentima pripremaju se na osnovu izvještaja po poslovnim segmentima, koji je kreiran za potrebe izvještavanja menadžmenta. Banka obavlja poslovanje i ostvaruje prihode putem tri poslovna segmenta:

1. segment Retail,
2. segment Corporate i
3. segment Treasury.

Segment Retail obuhvata poslovanje Banke sa stanovništvom i samostalnim obrtnicima, segment Corporate obuhvata poslovanje sa pravnim subjektima, dok segment Treasury obuhvata poslovanje sa drugim bankama i mjenjačnicama.

Glavni proizvodi poslovnih segmenata

Sva tri navedena poslovna segmenta ostvaruju prihode od profitne marže od finansiranja te prihode od različitih vrsta naknada, poput prihoda od poslovanja sa devizama, platnog prometa, kartičnog poslovanja i slično, te troškove od profitne marže na depozite. U nastavku je dat pregled glavnih proizvoda za svaki poslovni segment:

- Poslovni segment Retail

- **Finansiranja stanovništva i samostalnih djelatnosti:**
 - Stambena finansiranja,
 - Dugoročna finansiranja,
 - Kratkoročna finansiranja,
 - Overdrafti,
 - Kreditne kartice,
 - Finansiranja samostalnih djelatnosti.
- **Depoziti stanovništva i samostalnih djelatnosti:**
 - Depoziti po viđenju stanovništva
 - Depoziti samostalnih djelatnosti,
 - Oročeni depoziti stanovništva.
- **Tekući i žiro računi**
- **Poslovanje sa devizama/mjenjački poslovi**
- **Platni promet** (domaći i ino platni promet)
- **Kartično poslovanje**
- **Ostalo**

- Poslovni segment Corporate

- **Finansiranja klijenata:**
 - Dugoročna finansiranja,
 - Kratkoročna finansiranja,
 - Overdrafti.
- **Depoziti klijenata pravnih lica:**
 - Depoziti po viđenju,
 - Oročeni depoziti.
- **Dokumentarni poslovi**
 - Garancije (loro/nostro, plative/činidbene/avansne itd)
 - Akreditivi
- **Poslovanje sa devizama**
- **Platni promet** (domaći i ino platni promet)

- **Projekti** (Sarajevo Business Forum i Sarajevo Halal Fair) i finansijsko savjetovanje
- **Ostalo**

- Poslovni segment Treasury

- **Finansiranje banaka/plasmani bankama**
- **Depoziti banaka i kreditne linije**
- **Poslovanje sa devizama**
- **Poslovanje sa vrijednosnim papirima**
- **Ostalo**

Struktura operativnih prihoda po poslovnim segmentima

Struktura prihoda rađena je na principu izvještaja po segmentima Banke, koji ne uzimaju u obzir transferne cijene, te su ovdje prikazani i rashodi po depozitima. Banka je opredijeljena bržem rastu Retail segmenta od Corporate segmenta već duži vremenski period, što je rezultiralo da prihodi Retail segmenta u 2022. godini budu veći od prihoda Corporate segmenta.

Poslovni segment	Pregled rezultat poslovanja i učešća u prihodima
Retail	<p>Poslovna linija Retail predstavlja segment poslovanja sa stanovništvom (fizičkim licima i samostalnim djelatnicima) u domenu finansiranja, prikupljanja depozita, pružanja usluga vođenja transakcijskih računa, poslovanja sa devizama, platnog prometa (domaćeg i ino), kartičnog poslovanja i ostalih usluga iz domena bankarskog poslovanja. Klijenti Retail-a čine 96% ukupnog broja klijenata Banke.</p> <p>U ukupnim prihodima poslovne linije Retail prihodi od neto profitne marže učestvuju sa 69%, a neto prihod od naknada sa 31%. Najveće prihode generišu dugoročna finansiranja (10,3 miliona BAM), što čini 25,6% ukupnog prihoda od profitne marže Banke i 41,2% ukupnih prihoda Retail-a. Slijede stambena finansiranja sa prihodom od 8,9 miliona BAM (22% ukupnog prihoda Banke od profitne marže i 35,5% ukupnog prihoda Retail-a). Na strani naknada, najveći prihod ostvaren je od naknada za vođenje računa i paketa u iznosu od 3,4 miliona BAM (31% ukupnih naknada poslovne linije i 19% ukupnih naknada Banke).</p>
Corporate	<p>Poslovna linija Corporate predstavlja segment poslovanja sa pravnim subjektima u domenu finansiranja, prikupljanja depozita, pružanja usluga vođenja transakcijskih računa, poslovanja sa devizama, platnog prometa (domaćeg i ino), kartičnog poslovanja, dokumentarnog poslovanja i ostalih usluga iz domena bankarskog poslovanja. Pravna lica čine 4% ukupnog broja klijenata Banke.</p> <p>U ukupnim prihodima poslovne linije Corporate prihodi od neto profitne marže učestvuju sa 73,6%, a neto prihodi od naknada sa 24,9%. Najveće prihode generišu dugoročna finansiranja (13 miliona BAM), što čini 32,3% ukupnog prihoda od profitne marže Banke i 59,2% ukupnih prihoda Corporate-a. Slijede kratkoročna finansiranja sa prihodom od 5,2 miliona BAM (12,9% ukupnog prihoda Banke od profitne marže i 2,6% ukupnog prihoda Corporate). Na strani naknada, najveći prihod ostvaren je od naknada od platnog prometa u iznosu od 3,5 miliona BAM (58,2% ukupnih naknada poslovne linije i 19,5% ukupnih naknada Banke, te 16,1% ukupnih prihoda poslovne linije).</p>
Treasury	<p>Poslovna linija Treasury obuhvata segment poslovanja sa drugim Bankama (finansiranja, primanje depozita) i mjenjačnicama i uključuje trgovanje sa vrijednosnim papirima. Plasmani bankama čine 1% ukupnog portfolija finansiranja Banke.</p> <p>Najveće prihode generišu plasmani bankama (1,5 miliona BAM), što čini 3,8% ukupnog prihoda od profitne marže Banke. Na strani naknada, najveći prihod ostvaren je od poslovanja sa devizama u iznosu od 0,9 miliona BAM (4,8% ukupnih prihoda od naknada Banke).</p>

SARAJEVO BUSINESS FORUM

Jedanaesti Sarajevo Business Forum (SBF) održan je 11. i 12. maja 2022. godine u glavnom gradu BiH, te je privukao 1.548 domaćih, regionalnih i svjetskih predstavnika vlada, ministarstava i poslovnih lica iz 37 zemalja svijeta.

Tokom dvodnevne poslovno-investicijske konferencije predstavljeno je 313 projektnih prezentacija, te održano preko 400 B2B sastanaka.

11. SBF je pratilo preko 240 predstavnika medija iz zemalja regiona i svijeta, te je u medijima zabilježeno 1.415 objava vezanih za održavanje najveće regionalne investicijske konferencije.

KREDITNO-GARANTNI FOND FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Banka sudjeluje u Kreditno-garantnom fondu Federacije Bosne i Hercegovine, kojim upravlja Razvojna banka Bosne i Hercegovine.

Cilj kreditno-garantnog fonda je omogućiti pristup finansiranju poduzetnicima, poljoprivrednicima, mikro, malim, srednjim i velikim preduzećima, posebno u djelatnostima pogođenim pandemijom.

Ukupan broj izdatih garancija u 2022. godini iznosi 51 (31.12.2021. godine – 41).

Ukupan iznos finansiranja u 2022. godini iznosi 17.328. hiljada BAM (31.12.2021. godine – 6.414 hiljada BAM), a odnosi se na 44 klijenta pravna lica (31.12.2021.godine – 8 klijenata).

SUBVENCIONIRANE KREDITNE LINIJE

Od decembra 2013. do 31.12.2022. godine ugovorena je i realizovana ukupno 41 subvencionirana finansijska linija, koje pokrivaju više gradova, općina, kantona.

Aktivne subvencionirane linije na dan 31. decembar 2022. godine su:

Subvencionirana linija	Ukupna vrijednost linije	Ukupno odobreno finansiranje
Kanton Sarajevo (7 linija)	49.500	21.892
Općina Konjic	10.950	3.226
Zeničkodobojski kanton	8.800	6.670

NOVE LINIJE U 2022. GODINI

LINIJA KANTONA SARAJEVO

U 2022. godini potpisan je Ugovor o poslovnoj saradnji sa Kantonom Sarajevo – Ministarstvo privrede, za subvencioniranje subjekata male privrede sa sjedištem u Kantonu Sarajevo. Ukupna vrijednost linije iznos 49.500 hiljada BAM, a iznos subvencije 2.500 hiljade BAM. Do 31.12.2022. godine plasirano je 21.892 hiljada BAM.

LINIJA VLADE SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

U 2022. godini potpisan je Ugovor o poslovnoj saradnji sa Vladom Srednjobosanskog kantona – Ministarstvo privrede za subvencioniranje privrednih društava i obrta koji posluju na području Srednjobosanskog Kantona. Ukupna vrijednost kreditne linije iznosi BAM 6.440 hiljada, a iznos subvencije iznosi 200 hiljada BAM. Do 30.11.2022. godine plasirano je 7.325 hiljada BAM.

CILJEVI I POLITIKE UPRAVLJANJA FINANSIJSKIM RIZICIMA

Banka je Strategijom rizika definisala finansijske i nefinansijske rizike kojima je izložena. Finansijski rizici su: kreditni rizik (rizi namirenja obaveza, koncentracijski rizik, rezidualni rizik, rizik profitabilnosti i rizik zemlje), tržišni rizici (devizni rizik i rizik profitne stope) i rizik likvidnosti.

Ciljevi i politika upravljanja kreditnim rizikom

Strategijom upravljanja rizicima, Politikom finansiranja i Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je bliže definisala sistem upravljanja kreditnim rizikom uključujući koncentracijski rizik, rezidualni rizik, rizik profitabilnosti i rizik zemlje.

Poslovna politika Banke zahtijeva i predviđa maksimalnu zaštitu od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju. Banka je internim aktima, politikama i procedurama koje se odnose na upravljanje rizicima obezbijedila adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom kojim se on svodi na prihvatljiv nivo.

Uprava Banke je podržana od strane nekoliko sektora, odnosno tijela – odbora koji su uspostavljeni kako bi operativno izvršavali funkcije kontrole i sprovođili strateška zaduženja upravljanja kreditnim rizikom, kako slijedi:

- Komitet za finansiranja i investicije Banke (FI komitet) odobrava izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i vanbilansnih stavki – finansiranja i investicija u okvirima utvrđenih aktima Banke.
- Komitet za upravljanje nekvalitetnom aktivom donosi odluke iz domena naplate problematičnih potraživanja, te prodaje nekretnina i pokretnih stvari preuzetih u postupcima naplate.
- Sektor za odobravanje kreditnog rizika analizira kreditne zahtjeve te u skladu s tim daje mišljenje o prihvatljivosti kreditnog rizika.
- Sektor za kontrolu rizika provodi upravljanje kreditnim rizikom i praćenje stanja kreditnog portfolija kategorija klijenata pravnih i fizičkih lica.

Banka upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem adekvatnih procesa za utvrđivanje minimalne sposobnosti otplate dužnika prilikom odobrenja plasmana, kao i za redovno praćenje iste za sve vrijeme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana, uspostavljanjem limita kojima se definiše nivo rizika koji je Banka voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje tih limita.

Banka upravljanje kreditnim rizikom vrši putem:

- Procesu odobravanja finansiranja/plasmana;
- Procesu upravljanja kolateralima;
- Procesu mjerenja kreditnog rizika u skladu sa regulatornim okvirom (odlukama Agencije za bankarstvo FBiH);

- Proces monitoringa portfolija i praćenjem kvalitete istog;
- Proces obračuna minimalnog kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik i interne procjene adekvatnosti kapitala;
- Proces ranog otkrivanja znakova upozorenja (EWS);
- Proces upravljanja rizičnim plasmanima i nekvalitetnom aktivom.

Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Banke.

Prilikom analize klijenata za finansiranja/plasmane vrši se analiza kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika kao i kontrola iskorištenosti limita. U cilju nadzora i kontrole Banka je definisala limite koji odražavaju uslove na tržištu i poslovnu strategiju, kao i rizik koji je Banka spremna preuzeti. Banka također koristi rezultate interno razvijenog kreditnog rejtinga klijenata, koji sadrži finansijske i ponašajne varijable klijenata.

Komitet za finansiranje i investicije Banke ili organizacioni dio po ovlaštenju Komiteta donosi odluku o odobravanju pojedinačnog finansiranja ili garancije fizičkih i pravnih lica, zbog kojih nastaje ili se povećava izloženost Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja.

Nakon odobrenja plasmana vrši se analiza kvaliteta plasmana na osnovu sistemskih podataka, te podataka iz relevantnih sektora u cilju adekvatne i pravovremene klasifikacije i prepoznavanja potencijalnih gubitaka.

Banka posebnu pažnju obraća na praćenje izloženosti kreditnom riziku loše aktive, odnosno nekvalitetnih finansiranja/plasmana koje obuhvata:

- praćenje nivoa portfolija;
- praćenje na individualnoj osnovi;
- praćenje stanja i ročnosti preuzimanja sredstava stečenih u procesu naplate.

Upravljanje nekvalitetnom aktivom uključuje i praćenje realizacije plana naplate nekvalitetne aktive.

U svrhu kontrole rizika koncentracije utvrđeni su interni limiti izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema djelatnosti), pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica. Uspostavljanje limita izloženosti je osnov za diverzifikaciju kreditnog portfolija.

Banka također, kako bi umanjila izloženost kreditnom riziku, upravlja kolateralima u skladu sa Procedurom za upravljanje kolateralima.

Izvještavanje o kreditnom riziku na nivou Banke obuhvata i sistem eksternog i internog izvještavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izvještavanje vrši se u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH, a interno izvještavanje u skladu sa internim aktima Banke.

Proces upravljanja kreditnim rizikom u Banci predmet je kontinuirane kontrole od strane interne revizije.

Ciljevi i politika upravljanja rizikom likvidnosti

Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se na vrijeme izmirivale dospjele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima Banke, odnosno minimizirali negativni efekti na finansijski rezultat i kapital Banke.

Strategijom upravljanja rizicima, Programom za upravljanje rizikom likvidnosti i Procedurama upravljanja rizikom likvidnosti Banka je bliže definisala sistem upravljanja rizikom likvidnosti.

Cilj strategije likvidnosti je odrediti pristup likvidnosti koji će obezbijediti čuvanje finansijske snage Banke i njenu sposobnost za odupiranje stresnim događajima na tržištu.

Strategija upravljanja likvidnosti Banke uključuje sljedeće:

- Upravljanje usklađenošću aktive i pasive bilansa i vanbilansa;
- Upravljanje likvidnosti aktive;
- Upravljanje pasivom u kontekstu likvidnosti;
- Upravljanje vanbilansom u kontekstu likvidnosti;
- Projektovanje likvidnosti;
- Uključivanje likvidnosnih troškova (LTP) u interno određivanje cijena;
- Strategija rješavanja vanrednih situacija;
- Kontrola i nadzor nad upravljanjem likvidnošću.

Uspostavljenom organizacionom strukturom, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti jasno su razgraničene na proces upravljanja rizikom likvidnosti (Sektor za kontrolu rizika – Odjeljenje za tržišne rizike) i proces preuzimanja rizika likvidnosti (Sektor sredstava i finansijskih institucija).

Komiteet za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i Komisija za likvidnost imaju primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti, u okviru svoje nadležnosti u redovnim i vanrednim uslovima poslovanja. Također, u procesu upravljanja rizikom likvidnosti ulogu imaju i ostali odbori Banke (FI Komiteet, Komiteet za upravljanje nekvalitetnom aktivom), čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti, korištenjem obaveza različitih dospijea. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva.

Tri su osnovna elementa rizika likvidnosti:

- rizik neusklađene likvidnosti koji nastaje zbog neusklađenosti aktive i pasive Banke,
- rizik pojačane likvidnosti koji proizilazi iz novčanih tokova aktive i pasive koji pokazuju da bi Banka u budućem periodu mogla imati potencijalno veće potrebe za likvidnijim sredstvima,
- tržišni rizik likvidnosti koji nastaje zbog potencijalno slabije likvidnosti tržišta i nemogućnosti Banke da proda rezerve likvidnosti.

Banka je uspostavila osnovne principe upravljanja rizikom likvidnosti i to:

- spremnost da se odgovori dospelim obavezama kroz održavanje minimalnog nivoa likvidne imovine;
- održavanje usklađenosti između priliva i odliva sredstava kroz limitiranje valutne i ročne neusklađenosti potraživanja i obaveza;
- utvrđivanje planiranih aktivnosti u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumijeva analiziranje svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika likvidnosti, kao i praćenje nivoa raspoloživih likvidnih sredstava (rezervi likvidnosti) i razmatranje vrste i visine izvora sredstava, kroz procjenu stabilnosti depozita. Osim zakonom propisanih pokazatelja Banka je dodatno uspostavila i interne pokazatelje rizika likvidnosti kao i frekvenciju njihovog praćenja.

Uspostavljeni interni limiti prilikom praćenja pokazatelja rizika likvidnosti imaju za cilj da se pravovremeno detektuju devijacije i odstupanja kada je riječ o izloženosti riziku likvidnosti i kako bi se na vrijeme preduzele adekvatne mjere koje će dovesti do smanjenja izloženosti riziku likvidnosti i kako bi navedena izloženost bila u skladu sa strategijom upravljanja rizikom likvidnosti.

Banka ima uspostavljen interni i eksterni sistem izvještavanja o riziku likvidnosti, koji obuhvata procjenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa eksternim i internim limitima, rezultate stres test analize i prijedlog mjera.

Ciljevi i politika upravljanja tržišnim rizikom

Banka tržišnim rizicima smatra:

- pozicijski rizik;
- devizni rizik;
- robni rizik.

U svom poslovanju Banka je, po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi, izložena deviznom riziku koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke kao rezultat promjene valutnog/deviznog kursa.

Prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik Banka primjenjuje standardizirani pristup.

Strategijom upravljanja rizicima, Programom za upravljanje deviznim rizikom i procedurama rada Banka je bliže definisala sistem upravljanja valutnim/deviznim rizikom.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja valutnog/deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja i procesa podrške.

Programom za upravljanje deviznim rizikom definisani su limiti u okviru zakona i odluka Agencije za bankarstvo FBIH.

Uspostavljen je i sistem izvještavanja koji obuhvata procjenu izloženosti valutnom/deviznom riziku, usklađenost sa definisanim limitima (eksternim i internim), rezultate stres test analize, kao i prijedlog mjera. Dnevno se vrši izvještavanje Komisiji za likvidnost, mjesečno Komitetu za upravljanje aktivom i pasivom, a kvartalno Nadzornom odboru.

Ciljevi i politika upravljanja rizikom profitne stope

Rizik profitne stope je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjena kamatnih stopa/profitnih stopa.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja.

Komitet za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu ulogu u procesu upravljanja kamatnim rizikom/rizikom profitne stope. Izvještaj o kamatnom riziku/riziku profitne stope mjesečno razmatra Komitet za upravljanje aktivom i pasivom koji analizira izloženost Banke ovom riziku, a izvještaj se kvartalno dostavlja i Agenciji za bankarstvo FBIH.

Upravljanje kamatnim rizikom/rizikom profitne stope vrši se u skladu sa Procedurom za upravljanje kamatnim rizikom/rizikom profitne stope.

Banka upravlja različitim oblicima profitnog rizika i to:

- Rizik ročne neusklađenosti ponovnog utvrđivanja kamatnih/profitnih stopa (repricing risk) – rizik kojem je Banka izložena zbog vremenske neusklađenosti dospjeća (za stavke sa fiksnom kamatnom/profitnom stopom) i ponovnog utvrđivanja kamatnih/profitnih stopa (za stavke sa varijabilnom/promjenjivom kamatnom/profitnom stopom) bilansnih i vanbilansnih pozicija bankarske knjige.
- Bazni profitni rizik (basis risk) – rizik kome je Banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih/profitnih stopa kod kamatno/profitno osjetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospjeća ili ponovnog određivanja cijena.
- Rizik opcija (optionality risk) - rizik koji proizilazi iz ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osjetljivim pozicijama odnosno koji proizilazi iz ugovorenih opcionalnosti kamatnih/profitnih stopa.
- Rizik krive prinosa (yield curve risk) - rizik koji proizilazi iz uticaja promjene oblika i/ili nagiba krive prinosa na ekonomsku vrijednost Banke.

Izloženost Banke kamatnom/profitnom riziku mjeri se osjetljivošću finansijskog rezultata i kapitala Banke na moguća negativna kretanja kamatnih/profitnih stopa. Efekat negativnog kretanja kamatnih/profitnih stopa na finansijski rezultat i kapital Banke izračunava se množenjem GAP-ova pretpostavljenih promjena kamatnih/profitnih stopa (primjenjuje se standardni kamatni/profitni šok od 200 baznih poena). GAP predstavlja razliku između kamatno/profitno osjetljive aktive i kamatno/profitno osjetljive pasive.

Banka izračunava omjer promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala Banke koji ne bi trebao biti veći od 20%.

Banka je uspostavila sistem izvještavanja, koji obuhvata kvantitativnu i kvalitativnu procjenu izloženosti kamatnom riziku i vrši se primjenom internih modela statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, ekonomske vrijednosti kapitala, neto sadašnje vrijednosti i stres testiranja. Banka, također, kod upravljanja kamatnim rizikom/rizikom profitne stope koristi i metodu procjene uticaja na neto prihod/dobit na mjesečnom nivou. Izvještaji se mjesečno dostavljaju Komitetu za upravljanje aktivom i pasivom, a kvartalno Nadzornom odboru i Agenciji za bankarstvo FBiH.

Politike smanjenja rizika

Poslovna politika Banke zahtijeva i predviđa maksimalnu zaštitu od izloženosti kreditnom riziku, obzirom da isti predstavlja najznačajniji rizik u poslovanju Banke.

Smanjenje kreditnog rizika je tehnika kojom se Banka koristi za smanjivanje kreditnog rizika povezanog sa izloženošću ili izloženostima koje ima, a koja obuhvata materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu.

Materijalna kreditna zaštita je tehnika smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti Banke proizilazi iz prava Banke da, u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza druge ugovorne strane ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja povezanih sa drugom ugovornom stranom, unovči ili prenese na sebe ili prisvoji ili zadrži određenu imovinu ili iznose, ili da smanji iznos izloženosti na iznos razlike između iznosa izloženosti i kreditne zaštite.

Banka prihvata najčešće sljedeće kategorije kolateralala:

1. Nekretnine (poslovne i stambene)
2. Pokretne stvari (oprema)
3. Finansijski kolaterali (vrijednosni papiri i depoziti)
4. Bankovne garancije

Iznos i vrsta traženog kolateralala ovisi o procijenjenom iznosu kreditnog rizika klijenta. Politikom za upravljanje kolateralima Banka je postavila standarde za procjenu vrijednosti kolateralala, odredila kriterije za prihvatljivost kolateralala, učestalost monitoringa i ponovne procjene vrijednosti kolateralala.

Nematerijalna kreditna zaštita je tehnika smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti Banke proizilazi iz obaveze treće strane na plaćanje određenog iznosa u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza dužnika ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja.

Prilikom izračunavanja kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik koriste se samo instrumenti osiguranja koji ispunjavaju uslove prihvatljivosti, a što je definisano internim aktima Banke i Odlukama Agencije za bankarstvo F BiH.

Banka za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik po standardiziranom pristupu koristi materijalnu kreditnu zaštitu u vidu novčanog depozita koji ispunjava slijedeće uslove:

- kreditna kvaliteta dužnika i vrijednost kolaterala ne smiju biti značajno međuzavisne,
- da je propisno dokumentovan ugovor o kolateralu te da ima jasne i efikasne postupke za pravovremenu realizaciju kolaterala,
- preostali rok do dospijeca zaštite mora biti najmanje jednak preostalom roku do dospijeca izloženosti.

Izloženost pravnog lica tržišnom, kreditnom, riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju pravnog lica, kao i strategiju za upravljanje ovim rizicima i ocjenu njihove efikasnosti

Izloženost tržišnom riziku

U svom poslovanju Banka je po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi izložena deviznom riziku koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke kao rezultat promjene valutnog/deviznog kursa. Prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik, primjenjuje se standardizirani pristup.

Izloženost kreditnom riziku

Banka kontinuirano na mjesečnom nivou vrši praćenje plasmana i poslovanja klijenata u cilju adekvatne i pravovremene klasifikacije klijenata i prepoznavanja potencijalnih gubitaka.

Mjerenje umanjenja vrijednosti definisano je Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka koji je usklađen sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i pokriva finansijsku imovinu vrednovanu metodom amortizacijskog troška i fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te povezane vanbilansne izloženosti.

Banka dospjela nenaplaćena potraživanja definiše kao sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospijeca (po osnovu glavnice, profitne marže, naknada, plaćenih garancija i ostalih dospelih obaveza).

Status neispunjavanja obaveza utvrđuje se na nivou klijenta za sve izloženosti. Status neispunjavanja obaveza dužnika postoji kada je dužnik u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu ili se, na osnovu analize finansijskog stanja, procjenjuje da dužnik neće moći izmiriti svoje obaveze u cjelosti bez realizacije sredstava obezbjeđenja nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne. Operativno, Banka status neispunjavanja obaveza identifikira na sljedeći način:

- Dužnik je u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, ili
- Banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema banci.

U okviru Izjave o apetitu za rizik usvojene za 2022. godinu, koja je sastavni dio Strategije upravljanja rizicima, Banka definiše parametre za praćenje kreditnog rizika. Tokom godine, nije zabilježeno dostizanje definisanih pragova upozorenja, niti graničnih vrijednosti.

Brojanje dana kašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospelih neizmirenih obaveza dužnika, po svim ugovornim iznosima postao materijalno značajan.

Izloženost riziku likvidnosti

Banka je kontinuirano izložena riziku likvidnosti. Rizik likvidnosti se prati na dnevnoj osnovi putem dnevnih izvještaja kao i u sklopu unutardnevne likvidnosti. Pored toga upravljanje rizikom likvidnosti se provodi putem regulatornih pokazatelja (LCR, NSFR i ročna usklađenost finansijske imovine i obaveza) kao i interno razvijenih pokazatelja. Postavljene su granične vrijednosti i tokom 2022. godine nije bilo ugrožavanja likvidnosti Banke odnosno možemo reći da je likvidnost Banke bila iznad nivoa prosjeka bankarskog sektora FBiH (na osnovu podataka koji se objavljuju od strane Agencije za bankarstvo FBiH).

Takođe, kako bi pravovremeno detektovala potencijalne opasnosti za rizik likvidnosti Banka na kvartalnom nivou provodi stres testiranje rizika likvidnosti i na osnovu rezultata stres testiranja preduzimaju se adekvatne odluke i koraci.

Izloženost operativnom riziku

Za izračun iznosa izloženosti operativnom riziku Banka primjenjuje jednostavni pristup. Prema jednostavnom pristupu kapitalni zahtjev za operativni rizik iznosi 15% trogodišnjeg prosjeka relevantnog pokazatelja. Banka izračunava trogodišnji prosjek na osnovu podataka za posljednja tri dvanaestomjesečna perioda na kraju finansijske godine.

Ukupan iznos izloženosti operativnom riziku računa se množenjem kapitalnog zahtjeva sa 8.33.

Banka prilikom izračuna relevantnog pokazatelja ne uključuje:

- Troškove ispravke vrijednosti i rezerve za pokriće očekivanih kreditnih gubitaka za vanbilansne stavke kao ni prihode po osnovu smanjenja istih, te operativne troškove poslovanja;
- Neto dobit/gubitak od finansijske imovine koja se drži do dospelja i raspoloživa za prodaju;
- Vanredne prihode;
- Prihode od osiguranja.

Strategija upravljanja rizicima

Strategija upravljanja rizicima propisuje ključna načela za osiguranje održivosti Banke, adekvatnost kapitala i likvidnosti, zaštitu Banke posredstvom sveobuhvatne integracije sistema za upravljanje rizicima i poslovnih aktivnosti Banke, za strateško planiranje i razvoj poslovanja koji su u potpunosti usklađeni s utvrđenom sklonosti preuzimanju rizikom.

Između strateške orijentacije Banke i njene želje da preuzme rizike i upravlja njima postoji međusobna bliska povezanost. Osnovne komponente upravljanja rizicima su prilagođene rizičnom profilu, raspoloživoj infrastrukturi i profesionalnoj korporativnoj kulturi. Banka definira okvir za upravljanje rizicima koji treba da orijentira zaposlene prema bitnim ciljevima procesa.

Kod određivanja forme okvira Banka se rukovodila činjenicama koje su neophodne da tok procesa upravljanja rizicima zadovolji slijedeće kriterije:

- Da je sveobuhvatan u smislu glavnih rizika kojima je banka izložena i kojima je potrebno upravljati;
- Da odražava interakcionu vezu između različitih rizika u okviru svih poslovnih aktivnosti u Banci;
- Da je fleksibilan, u smislu prilagođavanja promjenama u poslovnim aktivnostima Banke.

S obzirom da vrlo dobre pokazatelje iz oblasti kreditnog, tržišnog i kreditnog rizika, koji su u većini segmenata bolji od prosjeka bankarskog sektora može se konstatovati da Banka uspješno i efikasno upravlja rizicima.

Tokom 2022. godine Banka je u skladu sa Odlukom o sistemu internog upravljanja pratila i nove rizike, koji su propisani regulativom, a to su rizici modela i rizik nesavjesnog ponašanja.

**ZNAČAJNI DOGAĐAJI NASTALI U PERIODU OD KRAJA POSLOVNE GODINE DO DANA
PONOŠENJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA**

Nije bilo značajnijih događaja u odnosu na kraj poslovne godine.

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njenog poslovanja i novčanog toka u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja s opravdanom tačnošću. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Nadzornom odboru godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava podnošenje godišnjih finansijskih izvještaja Skupštini dioničara na usvajanje.

Finansijski izvještaji na stranama od 21. do 105. odobreni su od strane Uprave za objavu, kao i za podnošenje Nadzornom odboru, 24. februara 2023. godine te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime i za Bosna Bank International d.d. Sarajevo

Alek Bakalović
Predsjednik Uprave

Jasmina Dobrača
Član Uprave

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Bosna Bank International d.d., Sarajevo ("Banka") koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2022. godine, te izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2022. godine i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u našem izvještaju u odjeljku *Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**

since 1845

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/ba/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax, and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the "Deloitte organization") serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 415,000 people make an impact that matters at www.deloitte.com.

In Bosnia and Herzegovina, the services are provided by Deloitte d.o.o. Sarajevo and Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. with its branches Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka and Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. – Podružnica Banja Luka (jointly referred to as "Deloitte Bosnia and Herzegovina") which are affiliates of Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosnia and Herzegovina is one of the leading professional services organizations in the country providing services in audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax, and related services, through over 160 national and specialized expatriate professionals.

© 2023. For information, contact Deloitte Bosnia and Herzegovina.

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Ispravka vrijednosti finansiranja i potraživanja od komitenata (očekivani kreditni gubici)

U svojim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2022. Banka je iskazala finansiranja klijentima u iznosu od 937.958 hiljade BAM i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 49.967 hiljada BAM.

Ključno revizijsko pitanje

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

Za pregled značajnih računovodstvenih politika vidjeti Napomenu 3. Za dodatne informacije vezane uz identifikovano ključno revizijsko pitanje, vidjeti Napomene 4, 8 i 18.1.

Kreditni rizik predstavlja jednu od najvažnijih vrsta finansijskih rizika kojima je Banka izložena. Stoga je utvrđivanje odgovarajućih metoda i modela od strane Uprave za mjerenje i upravljanje kreditnim rizikom jedno od najvažnijih područja u zaštiti kapitala Banke. Kao dio procesa upravljanja kreditnim rizikom, odgovarajuće utvrđivanje i mjerenje ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke predstavlja jedno od ključnih razmatranja Uprave.

Prilikom određivanja vremena i iznosa očekivanih kreditnih gubitaka za finansiranja i potraživanja od komitenata, Uprava donosi značajne procjene u odnosu na sljedeća područja:

- Korištenje historijskih podataka u procesu određivanja parametara rizika;
- Procjena kreditnog rizika koji se odnosi na izloženost za finansiranja i potraživanja od komitenata;
- Procjena raspodjele izloženosti za finansiranja i potraživanja od komitenata po nivoima kreditnog rizika;
- Procjena važnosti naknadnih promjena kreditnog rizika izloženosti u svrhu utvrđivanja da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, što dovodi do promjena u raspodjeli po nivoima i potrebnog mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka za vijek trajanja instrumenta;
- Procjena budućih informacija;
- Očekivani budućni novčani tokovi iz poslovanja komitenata koji bi mogli biti raspoloživi za povrat uzetih kredita;
- Vrednovanje kolaterala i procjena perioda u kojem se očekuje novčani priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih za pojedinačno procijenjene očekivane kreditne gubitke.

Kako bismo adresirali rizike povezane s ispravkom vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po finansiranjima i potraživanjima, koji su identifikovani kao ključna revizijska pitanja, osmislili smo revizijske postupke koji su nam omogućili da pribavimo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza za svoj zaključak.

Obavili smo sljedeće revizijske postupke u odnosu na područje finansiranja:

- Pregled i provjera metodologije Banke za priznavanje ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i poređenje pregledane metodologije sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom za banke u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- Sticanje razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava u procesu mjerenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacione alate tehnologije, i pripadajuće interne kontrole;
- Ocjena dizajna i ispitivanje primjene identifikovanih internih kontrola relevantnih za postupak mjerenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke;
- Testiranje operativne učinkovitosti identifikovanih relevantnih kontrola;
- Provođenje dokaznog testiranja nad priznavanjem i mjerenjem ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na odabranom uzorku finansiranja i potraživanja raspoređenih u Nivo 1 i Nivo 2, s naglaskom na:
 - i. Modele koji se primjenjuju u postupku određivanja nivoa kreditnog rizika te prijelaze između nivoa kreditnog rizika;
 - ii. Pretpostavke koje Uprava koristi u modelima mjerenja očekivanog kreditnog gubitka;
 - iii. Kriterije za određivanje značajnog povećanja kreditnog rizika;
 - iv. Pretpostavke koje se primjenjuju za izračun vjerovatnoće neispunjavanja obaveza;

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ispravka vrijednosti finansiranja i potraživanja od komitenata (očekivani kreditni gubici) (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

Budući da određivanje odgovarajućih ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po finansiranjima i potraživanjima zahtijeva upotrebu složenih modela (koji generalno zavise od IT elemenata) i značajnih procjena Uprave, postupak mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen pristrasnosti Uprave. Shodno navedenom, ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po finansiranjima i potraživanjima od komitenata, priznate u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, smatramo ključnim revizijskim pitanjem u našoj reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine.

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije (nastavak)

- v. Metode primijenjene za izračunavanje gubitaka uslijed neispunjavanja obaveza;
 - vi. Metode koje se primjenjuju za uključivanje podataka koji se odnose na buduće događaje;
 - vii. Ponovno izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka na odabranom uzorku.
- Provođenje testova priznavanja i mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku finansiranja dodijeljenih u Nivo 3 kreditnog rizika (neprihodujuća finansiranja), koji su uključivali:
 - i. Ocjena finansijskog položaja i uspješnosti komitenta na osnovu najnovijih kreditnih izvještaja i dostupnih informacija;
 - ii. Procjenu prosudbi i pretpostavki primijenjenih u izračunu i mjerenju očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja, uzimajući u obzir utvrđeni finansijski položaj i uspješnost komitenta u trenutnom ekonomskom okruženju;
 - iii. Pregled i procjenu očekivanih budućih novčanih tokova i perioda u kojem se očekuje novčanih priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih komitenata od kolateralna i procijenjenog perioda realizacije;
 - iv. Procjena prikladnosti prelaza između nivoa;
 - v. Ponovni izračun očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku odabranom pomoću sljedećih kriterija: procjena kreditnog rizika klijenta, rizik industrije, dani kašnjenja u plaćanju dospjelih potraživanja po kreditima i drugih potraživanja, itd.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji izvještaj, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne pokriva ostale informacije.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i pritom razmotriti da li su ostale informacije značajno proturječne s finansijskim izvještajima ili našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešno prikazanim. U vezi s Izvještajem Uprave, koji je uključen u Godišnji izvještaj, izvršili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ti postupci uključuju ispitivanje da li Izvještaj Uprave uključuje potrebne objave kako je propisano članom 42. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Na osnovu postupaka izvršenih tokom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije su konzistentne, u svim značajnim odrednicama, sa priloženim finansijskim izvještajima.
- 2) Izvještaj Uprave je pripremljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s članom 42. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu poznavanja i razumijevanja Banke i njenog okruženja, koje smo stekli tokom naše revizije finansijskih izvještaja, nismo ustanovili nikakve materijalno pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Deloitte d.o.o. Sarajevo

Yuri Sidorovich, prokurista

Zmaja od Bosne 12c
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
24. februar 2023. godine

Sabina Softić, partner i ovlašteni revizor

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu na dan 31. decembar 2022. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od profitne marže i slični prihodi po efektivnoj profitnoj marži	6	40.888	37.976
Rashodi od prinosa i slični rashodi po efektivnoj stopi prinosa	6	(7.116)	(7.749)
Neto prihodi od profitne marže i slični prihodi po efektivnoj profitnoj marži		33.772	30.227
Prihodi od naknada i provizija	7	18.638	15.821
Rashodi od naknada i provizija	7	(4.504)	(3.418)
Neto prihodi od naknada i provizija		14.134	12.403
Rezervisanja	8	(4.940)	(10.467)
Neto kreditni dobici/(gubici) od finansijske imovine po amortizovanom trošku	9	50	178
Neto kursne razlike	9	1.355	957
Dobici/(gubici) od ostale dugoročne nefinansijske imovine	10	(8)	(174)
Prihod od dividendi	9	14	17
Ostali operativni prihodi	13	1.195	524
Troškovi zaposlenih	11	(13.226)	(13.176)
Troškovi amortizacije	21,22	(2.493)	(2.599)
Ostali operativni troškovi	12	(13.362)	(14.117)
Dobit prije oporezivanja		16.491	3.773
Trošak poreza na dobit	14	(1.813)	(555)
Neto dobit za godinu		14.678	3.218
Ukupna sveobuhvatna dobit		14.678	3.218

Napomene na stranama 25 do 105 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2022. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
IMOVINA			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15	401.795	408.812
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	17	339	289
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	16	75	75
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	18	1.033.261	1.049.478
<i>Finansiranje klijenata</i>	18.1	887.991	842.715
<i>Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH</i>	18.2	131.990	129.098
<i>Plasmani kod drugih banaka</i>	18.3	9.517	71.853
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	18.4	3.763	5.812
Unaprijed plaćeni porez na dobit		48	864
Odložena poreska sredstva		2.486	2.698
Nekretnine, postrojenja i oprema	21	25.965	18.708
Imovina sa pravom korištenja	22	1.984	2.257
Nematerijalna imovina	23	737	798
Dugoročna imovina namijenjena prodaji	19	142	196
Ostala imovina	20	340	374
UKUPNA IMOVINA		1.467.172	1.484.549
OBAVEZE			
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	24	1.280.572	1.311.908
<i>Depoziti klijenata</i>	24.1	1.278.234	1.210.528
<i>Depoziti banaka</i>	24.2	-	98.741
<i>Obaveze po osnovu najмова</i>		2.001	2.308
<i>Ostale obaveze po amortizovanom trošku</i>	24.3	337	331
Obaveze za porez na dobit		644	-
Odgodene porezne obaveze	14	259	194
Rezervisanja	25	3.830	3.187
Ostale obaveze	26	17.991	20.062
UKUPNE OBAVEZE		1.303.296	1.335.351
KAPITAL			
Dionički kapital	27	110.059	110.059
Rezerve		12.404	11.866
Rezultat perioda i zadržana dobit		41.413	27.273
UKUPNI KAPITAL		163.876	149.198
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		1.467.172	1.484.549

Napomene na stranama 25 do 105 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 24. februar 2023. godine te ih potpisuju:

Alek Bakalović
 Predsjednik
 Uprave

Jasmina Dobrača
 Član Uprave

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Izveštaj o promjenama u kapitalu za godinu koja završava 31. decembra 2022. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

	Dionički kapital	Rezerve	Dobit perioda i Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	110.059	11.063	24.858	145.980
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	3.218	3.218
Raspored dobiti ostvarene u 2020.	-	802	(802)	-
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	110.059	11.865	27.274	149.198
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	14.678	14.678
Raspored dobiti ostvarene u 2021. godini	-	539	(539)	-
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	110.059	12.404	41.413	163.876

Napomene na stranama 25 do 105 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja završava 31. decembra 2022. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

	Napomena	2022.	2021.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Priliv od profitne marže i sličnih prihoda po efektivnoj profitnoj marži		40.700	39.053
Odliv od prinosa i sličnih prihoda po efektivnoj stopi prinosa		(7.426)	(8.354)
Priliv od naknada i provizija		18.164	15.128
Odliv od naknada i provizija		(3.995)	(3.076)
Priliv od naplate prethodno otpisanih potraživanja za data finansiranja i profitne marže		549	950
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenim		(15.234)	(15.394)
Odlivi po osnovu plaćanja operativnih rashoda i troškova		(10.870)	(10.892)
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti		3.912	3.983
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti		(1.382)	(1.260)
Plaćeni porez na dobit		(70)	(1.014)
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i poslovnim obavezama		24.347	19.124
Neto (povećanje)/ smanjenje obavezne rezerve kod Centralne banke	18.2	(2.892)	(21.759)
Neto (povećanje)/smanjenje plasmana kod drugih banaka		62.640	(7.745)
Neto (povećanje)/smanjenje plasmana i potraživanja od klijenata		(46.498)	(56.237)
Neto (povećanje)/smanjenje ostale imovine i potraživanja		1.163	2.308
Neto povećanje/(smanjenje) depozita od banaka i drugih finansijskih institucija		(19.622)	(47.364)
Neto povećanje/(smanjenje) depozita od klijenata		87.710	217.924
Neto povećanje/(smanjenje) rezervisanja za obaveze		(1.515)	(666)
Neto povećanje/(smanjenje) ostalih obaveza		(3.454)	(2.327)
NETO GOTOVINSKI TOK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		101.879	103.259
Gotovinski tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Sticanje nekretnina, postrojenja i opreme	21	(8.630)	(1.067)
Sticanje nematerijalne imovine	23	(232)	(443)
NETO GOTOVINSKI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		(8.862)	(1.510)
Gotovinski tokovi od aktivnosti finansiranja			
Otplata glavnice finansiranja od banaka	24.2	(97.792)	-
Otplata glavnice finansiranja od drugih finansijskih institucija	24.2	(949)	(949)
Otplata glavnice po najmovima		(944)	(903)
Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti		(349)	-
NETO GOTOVINSKI TOK IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		(100.034)	(1.852)
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(7.017)	99.896
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		408.812	308.916
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	15	401.795	408.812

Napomene na stranama 25 do 105 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2022. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***1. Opći podaci**

Bosna Bank International d.d. je osnovana 19. oktobra 2000. godine kao prva banka u Bosni i Hercegovini koja radi na principima Islamskog bankarstva.

Dana 13. marta 2002. godine Banka je stekla dozvolu za domaće platne transakcije od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, u novembru iste godine Banka je dobila licencu za osiguranje depozita.

Glavna djelatnost Banke uključuje pružanje slijedećih bankarskih usluga:

1. finansiranje pravnih i fizičkih lica,
2. prikupljanje i plasiranje depozita,
3. aktivnosti na međubankarskom tržištu,
4. mjenjačke i
5. ostale bankarske usluge.

Dioničari Banke su:

	31. decembra 2022.		31. decembra 2021.	
	Iznos	%	Iznos	%
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija	50.031	45,46	50.031	45,46
Abu Dhabi Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	30.014	27,27	30.014	27,27
Dubai Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	30.014	27,27	30.014	27,27
Ukupno	110.059	100,00	110.059	100,00

Sjedište Banke je na adresi Trg Djece Sarajeva bb, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala 403 zaposlena (2021.godine: 450 zaposlenih).

1. Opći podaci (nastavak)

Nadzorni odbor

Predsjednik
Zamjenik predsjednika
Član
Član
Član

Abdul Aziz Ahmed Al Mheiri
Abdulla Al Shehhi
Muhammed Umair Husain
Mohamed Abdelrahim Sharaf Abdelmonem,
Nedim Haverić

Odbor za reviziju

Predsjednik

Zamir Bukhari

Zamjenik predsjednika

Abdul Hakim Kanan, do 14.01.2022.
Badaruzzaman Ahmed, od 15.01.2022.
Azra Zaimović

Član

Šerijatski odbor

Predsjednik
Zamjenik predsjednika
Član
Član
Član

Dr. Husein ef. Kavazović
Dr. Nizam Al-Yaqoobi
Dr. Šukrija Ramić
Saleh Michael Gassner
Dr. Muhammad Amin Ali Qattan

Uprava

Predsjednik Uprave

Emina Šišić, do 29.03.2022.

Član Uprave

Alek Bakalović, od 29.03.2022.

Edin Brkić, do 29.03.2022.

Član Uprave

Azra Hadžiomerađić, od 29.03.2022.

Član Uprave

Nedžad Gušić

Član Uprave

Dino Ibrahimović do 29.03.2022.

Emina Šišić, od 29.03.2022. do 19.09.2022.

Jasmina Dobrača, od 19.09.2022.

Sekretar Banke

Salih Purišević

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBIH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBIH, Zakonu o bankama FBIH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBIH donesenim na osnovu spomenutih zakona.

Zakon o računovodstvu i reviziji FBIH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“). Društva sastavljaju i objavljuju svoje finansijske izvještaje u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“), njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja standarda“), te Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“) i njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“) koje je izdao Odbor za Međunarodne standarde („IASB“ ili „Odbor“), koji su prevedeni i objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika u Federaciji (prema ovlasti Komisije za računovodstvo Bosne i Hercegovine, broj 2-11/06).

Zakon o bankama FBIH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBIH, zakonom o Bankama FBIH, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.

Priloženi finansijski izvještaji prezentirani su u obliku propisanom Pravilnikom o sadržaju i obliku finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske institucije (Službeni glasnik Federacije Bosne i Hercegovine, broj 81/21 i 102/22).

Agencija za bankarstvo FBIH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima utjecaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke na dan 31. decembra 2022. godine formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od BAM 9.469 u odnosu na iznos izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9 (2021.g.: veće za 11.707 BAM). Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 – razlika u iznosu od 1.969 hiljada BAM (2021.g.: 1.941 hiljada BAM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 – razlika u iznosu od 3.182 hiljada BAM (2021.g.: 2.859 hiljada BAM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) – razlika u iznosu od 4.318 hiljada BAM (2021.g.: 6.907 hiljada BAM), od čega se cjelokupan iznos odnosi na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom;

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

- otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospelom u ukupnom iznosu 16.032 hiljada BAM (2021.g.: 14.272 hiljada BAM).

Banka je u skladu sa članom 32. Odluke iskazala manju vrijednost stečene materijalne imovine za iznos od 142 hiljada BAM (2021.– 196 hiljada BAM), 8.672 hiljada BAM (2021.g.: 4.849 hiljada BAM) u odnosu na vrijednost te imovine koja bi se prikazala u skladu sa MRS 2, a u skladu sa Odlukom Banke (Napomena 3.6 i 19).

Navedena razlika nastala je po osnovu imovine:

- koja je stečena u posljednje tri godine u iznosu od 6.385 hiljada BAM (2021.g.: 3.035 hiljada BAM),
- koja je stečena u periodu dužem od tri godine u iznosu od 2.287 hiljada BAM (2021.g.: 1.814 hiljada BAM).

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH / RS i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem koristeći metodologiju Banke korištenu za izvještavanje po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte*:

	31.12.2021. MSFI	Efekti FBA odluke 31.12.2021.	31.12.2021.
Imovina	1.496.933	(11.085)	1.485.848
Obaveze	1.334.676	622	1.334.054
Kapital	160.905	(11.707)	149.198

	31.12.2022. MSFI	Efekti FBA odluke 31.12.2022.	31.12.2022.
Imovina	1.476.026	(8.854)	1.467.172
Obaveze	1.303.911	615	1.303.296
Kapital	173.345	(9.469)	163.876

	Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2022. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija	Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2021. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija
Finansijski rezultat prije oporezivanja	7.022	7.934

* Napomena: pozitivna cifra predstavlja povećanje vrijednosti, a negativna smanjenje vrijednosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška osim u koliko je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u tekstu.

Reklasifikacije

Izvršena je određena reklasifikacija na prethodno prezentovane finansijske izvještaje kako bi se ispoštovali novi obavezni obrasci kako to zahtijeva Pravilnik o sadržaju i obliku finansijskih izvještaja (Službeni glasnik Federacije Bosne i Hercegovine, broj 81/21 i 102/22). Ove promjene nisu imale materijalni uticaj na prethodno prezentovane finansijske izvještaje.

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)**2.1 Funkcionalna valuta i prezentiranja**

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama („BAM“), koja je funkcionalna valuta. Iznosi su zaokruženi na najbližu hiljadu (ako drugačije nije navedeno). Centralna Banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“ ili „CBBiH“) provodi politiku kursa na principu „valutnog odbora“ prema kojem je BAM vezana za EUR u odnosu 1:1,95583 koji je korišten kroz 2022. godinu. Očekuje se da će se ovaj princip zadržati i u doglednoj budućnosti.

2.2 Koncept vremenske neograničenosti poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovnim aktivnostima u predvidivoj budućnosti, te biti sposobna realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

2.3 Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine zahtjeva od Uprave donošenja prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu računovodstvenih politika i objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena. Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene te eventualno u budućim periodima ako utiču i na njih. Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u Napomeni 3 i 4.

2.4 Strane valute

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda.

Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko postoji više kurseva, koristi se terminska stopa prema kojoj bi budućni novčani tokovi po osnovu te transakcije ili stanja mogli biti izmireni, a u slučaju da su isti nastali. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka.

Sve pozitivne i negativne kursne razlike prikazane u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti su prikazane u neto iznosu unutar odgovarajuće stavke.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. decembra srednji kursevi su sljedeći:

Kurs	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
	BAM	BAM
USD	1,833705	1,725631
EUR	1,95583	1,95583

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

2.5 Definicije

Pojmovi Islamskog bankarstva korišteni u finansijskim izvještajima imaju značenje kako slijedi:

Murabaha

Ovim ugovornim odnosom Banka prodaje robu ili neku drugu imovinu, koju je prethodno kupila od partnera uz unaprijed ugovorene specifične uslove. Prodajna cijena uključuje trošak nabave i dogovoreni profit.

Musharaka

Ovim ugovornim odnosom Banka i njen partner, ortak, ulažu sredstva u postojeći ili novi projekt, ili vlasništvo nad određenom imovinom, bilo stalno ili privremeno koje će na kraju u potpunosti preći na partnera. Ostvareni profit se dijeli prema ugovoru, a gubitak se dijeli u skladu sa relativnim iznosom udjela u projektu.

Wakala

Ugovorni odnos između dvije strane gdje jedna od strana osigurava određena sredstva agentu, koji ta sredstva ulaže u skladu s odredbama ugovora uz naknadu (koja se određuje kao fiksni iznos ili postotak od iznosa ulaganja). Agent je obavezan odmah izvršiti povrat sredstava u slučaju nepridržavanja ugovornih obaveza, nemara ili drugog oblika kršenja odredbi ugovora.

Ijara

Ijara je ugovorni odnos po kojem Banka kupuje određenu nekretninu ili opremu te istu iznajmljuje klijentima.

2.6 Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.6.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Izmjene MSFI 3 "Poslovne kombinacije" - Pozivanje na Konceptualni okvir sa izmenama MSFI 3 (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. ili kasnije).
- Izmjene MRS 37 "Odredbe, kontigentne obaveze i kontingentna imovina" - Teški ugovori - troškovi ispunjenja ugovora (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. godine ili kasnije).
- Izmjene različitih standarda zbog "Poboljšanja MSFI (ciklus 2018-2020)" koje proizilaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 9 i IAS 41) prvenstveno u cilju otklanjanja nedosljednosti i razjašnjavanja formulacije (Izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. godine ili kasnije).
- Izmjene MSFI 16 "Zakupi" - koncesije vezane za zakup u vezi sa COVID-19 posle 30. juna 2021. godine usvojene 6. februara 2022. godine (stupaju na snagu od 30. juna 2021. godine za finansijske godine koje počinju, najkasnije, 1. januara 2021. godine ili kasnije),

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Banke.

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

2.6.2. Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" uključujući izmjene MSFI 17 od 25. juna 2020. godine i izmjene MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" - Početna primjena MSFI 17 i MSFI 9 od 9. decembra 2021. godine (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2026. ili kasnije).
- Izmjene MSFI 4 Ugovori o osiguranju "Produženje privremenog oslobođenja od primjene MSFI 9" usvojeni 6. februara 2022. godine (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produžen je sa 1. januara 2021. na godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije).
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" - Klasifikacija obaveza kao tekućih ili netekućih (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili kasnije).
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" - Objelodanjivanje računovodstvenih politika (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije),
- Izmjene MRS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i grešaka" - Definicija računovodstvenih procjena (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije),
- Izmjene MSFI 9 "Finansijski instrumenti", MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje", MSFI 7 "Finansijski instrumenti: objelodanjivanja", MSFI 4 "Ugovori o osiguranju" i MSFI 16 "Lizing" - Reforma referentne kamatne stope — Faza 2 (koja stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine), koji je usvojen i stupa na snagu 2. februara 2021. godine.
- Izmjene i dopune MRS-a 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" – Dugoročni dug sa sporazumima (koji stupa na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2024. ili nakon 1. januara 2024. godine).
- Izmjene MRS 12 "Porezi na dohodak" - odloženi porez koji se odnosi na imovinu i obaveze koje proizilaze iz jedinstvene transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije)
- Izmjene MSFI 16 "Lizing" – Odgovornost za zakup u prodaji i zakupu (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2024. ili nakon 1. januara 2024. godine).

Banka je odlučila da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i novo tumačenje prije datuma stupanja na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne prijave.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

3.1. Neto prihod od finansiranja i ulaganja

Neto prihod od finansiranja predstavlja udio Banke u prihodima koji su generisani investiranjem sredstava klijenata koje je Banka dala na raspolaganje nakon odbitka troškova vezanih za prikupljanje sredstava koja su investirana.

Murabaha i Wakala

Prihod se priznaje tokom vremena trajanja ugovora uzimajući u obzir efektivnu stopu prinosa.

Musharaka i Ijara

Prihod se obračunava upotrebom metode efektivne stope prinosa na opadajući iznos glavnice.

U skladu s principima Islamskog bankarstva, sredstva koja klijent drži na tekućim i depozitnim računima kod Banke mogu se koristiti kao jedan od izvora finansiranja Musharaka projekata, a troškovi vezani uz te depozitne račune se prikazuju kao troškovi Musharaka transakcija.

Po šerijatskim propisima, Banka ne smije ostvarivati prihode od zatezne kamate. Svi ostvareni penali se izdvajaju u dobrotvorne svrhe.

3.2 Prihodi i troškovi od naknada i provizija

Naknade i provizije se iskazuju po obračunskoj osnovi po pružanju usluge klijentu. Prihod od naknada i provizija podrazumijeva sve prihode ostvarene pružanjem usluga klijentima Banke.

Prihode od naknada čine prihodi po osnovu unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa, prihodi od naknada po vanbilansnim poslovima, brokersko-dilerskim poslovima i slično.

Rashode od naknada čine rashodi naknada koje Banka plaća CB BiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi kartičnog poslovanja, Agencije za osiguranje depozita i druge slične naknade. Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu na koji se odnose.

3.3 Operativni najam

Od prvog dana trajanja najma, najmoprimac priznaje imovinu s pravom korištenja i obavezu po osnovu najma. Od prvog dana trajanja najma, najmoprimac imovinu s pravom korištenja mjeri po trošku.

Trošak imovine s pravom korištenja uključuje:

- iznos početno mjerene obaveze po osnovu najma,
- sva plaćanja po osnovu najma izvršena na ili prije prvog dana trajanja najma, umanjeno za eventualne primljene podsticaje u vezi s najmom;
- sve početne direktne troškove koje je stvorio najmoprimac; i
- procjenu troškova koje će najmoprimac stvoriti prilikom demontaže i uklanjanja predmetne imovine, obnavljanja lokacije na kojoj se imovina nalazi ili vraćanja imovine u stanje kakvo iziskuju uslovi sporazuma o najmu.

Na prvi dan trajanja najma, najmoprimac obavezu po osnovu tog najma mjeri po sadašnjoj vrijednosti svih plaćanja u vezi s najmom koja nisu izvršena na taj dan. Ta plaćanja se diskontuju po profitnoj stopi sadržanoj u najmu.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak) 3.3 Operativni najam (nastavak)

Nakon prvog dana trajanja najma, Banka obavezu po osnovu najma mjeri tako da:

- (a) povećava knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzela u obzir profitna marža na obavezu po osnovu najma;
- (b) umanjuje knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzela u obzir izvršena plaćanja po osnovu najma; i
- (c) ponovno mjeri knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzele u obzir sve eventualne ponovne procjene ili promjene najma.

Godišnji trošak najma predstavlja iznos amortizacije predmeta najma i trošak profitne marže po finansijskoj obavezi.

Diskontna stopa je definisana kao profitna marža koju bi najmoprimac platio za posudbu sredstava po sličnim uslovima, sa sličnim osiguranjem plaćanja potrebnih za nabavku imovine u sličnom ekonomskom okruženju. Diskontnu stopu Banka će ponovo procjenjivati tokom perioda trajanja najma, ukoliko je došlo do promjene uslova iz ugovora o najmu ili ukoliko postoji ekonomski poticaj za korištenjem opcije kupnje.

Banka je izabrala da koristi izuzeća koja su predviđena standardom, na ugovore o zakupu koji se završavaju u roku od 12 mjeseci od inicijalne primjene te za koje ne postoji opcija produženja, kao i na ugovore o zakupu poslovnih prostora i opreme koji se smatraju sredstvima male vrijednosti.

3.4 Porez na dobit

Poreski rashod iz osnova poreza na dobit je zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza. Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti jer isključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilansa.

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine procjenjuje se na datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela iznosa poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se i odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Banka namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi.

3.5. Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima novac i novčani ekvivalenti obuhvataju stanja sa rokom dospijanja kraćim od 90 dana od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima CBBH, ostale prihvatljive vrijednosne papire, i pozajmice date bankama.

U izvještaju o finansijskom položaju Banke, novčana sredstva predstavljaju novčana sredstva u domaćoj i stranim valutama u trezoru i blagajnama Banke, sredstva na računima rezerve kod CBBH.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak) 3.6. Finansijski instrumenti

Klasifikacija i mjerenje finansijskih instrumenata

Banka je izvršila klasifikaciju finansijskih instrumenata u sljedeće kategorije:

- Finansijska imovina po amortizovanom trošku,
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka,
- Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i
- Finansijske obaveze po amortizovanom trošku.

a) Finansijska imovina

Finansijska imovina - početno priznavanje i naknadno mjerenje/Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka

Data finansiranja se početno priznaju u visini datih novčanih sredstava. Banka priznaje finansijsku imovinu u svom izvještaju o finansijskom položaju samo kada postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta i na osnovu toga ima zakonsko pravo na primitak novca.

Banka je identifikovala sljedeće poslovne modele:

- Poslovni model čiji je cilj naplata ugovorenih novčanih tokova,
- Poslovni model čiji je cilj naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja,
- Svi poslovni modeli sa ostalim strategijama, uključujući i poslovni model držanja za trgovanje.

U zavisnosti od odabranog poslovnog modela koji se primjenjuje, zavisi i način mjerenja finansijske imovine.

Na bazi odabira poslovnih modela i testa novčanih tokova glavnice i profitne marže, sadrže su tri glavne kategorije mjerenja za finansijsku imovinu:

- amortizovani trošak (AT),
- fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD) i
- fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka (FVBU).

Da li će se finansijska imovina klasificirati kao vrednovanje po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti, određeno je poslovnim modelom i kriterijem novčanog toka (SPPI). Pod pretpostavkom da je kriterij SPPI-a zadovoljen, procjena poslovnog modela će biti ključni okidač za način mjerenja finansijske imovine. Ako finansijska imovina ne zadovoljava kriterij SPPI, klasificira se kao FVBU neovisno o poslovnom modelu. Banka svoj poslovni model upravljanja potfolijem definira sa ciljem naplate ugovorenih novčanih tokova, gdje se pojedini finansijski instrumenti mjere po amortizovanom trošku, a izuzetno od toga po fer vrijednosti u slučaju nezadovoljenja SPPI testa.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

1) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku za instrumente duga ako su ispunjena oba navedena uslova:

- finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi i
- ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate/ marže na glavicu.

Banka priznaje sljedeću imovinu po amortizovanoj vrijednosti:

- Novac i novčana sredstva,
- Plasmani bankama,
- Finansiranja klijenata i
- Ostala finansijska imovina.

Amortizovana vrijednost se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu profitnu maržu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata profitna marža uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospelja, korištenjem metode efektivne profitne marže. Obračunata razgraničena profitna marža i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

Metoda efektivne profitne marže je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze, u periodu kada su stvarno nastali, kako bi se postigla konstantna periodična profitna marža (efektivna marža) za knjigovodstveni iznos. Efektivna marža je profitna marža koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihodi kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili gdje je to moguće kraćeg perioda, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna profitna marža diskontuje novčane tokove instrumenata, varijabilne profitne marže do datuma narednog utvrđivanja iznosa profitne marže, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju raspon finansiranja klijenata po promjenljivoj profitnoj marži specificiranoj u instrumentu profitne marže, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne profitne marže.

2) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba navedena uslova:

- finansijsku imovinu držati unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate/ marže na glavicu.

Banka po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit vrednuje vlasnička ulaganja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

3) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Svi instrumenti kapitala klasifikovani su u kategoriju FVBU, osim u slučaju kada Banka odluči da prizna ovakav finansijski instrument kroz FVOCI opciju. Za ovakve finansijske instrumente poslovni model nije relevantan, jer instrumenti kapitala u startu ne zadovoljavaju SPPI test (nema plaćanja kamate/profitne marže i glavnice).

Svi efekti vrednovanja instrumenata kapitala kroz FVOSD opciju, kao i efekti prestanka priznavanja instrumenta kapitala, se odražavaju na pozicijama ostalog sveobuhvatnog rezultata (revalorizacije rezerve) i nikada, čak ni nakon prestanka priznavanja sredstva, se ne prenose na bilans uspjeha. Jedino se efekti dividende, ovako klasifikovanih instrumenata kapitala, priznato direktno kroz pozicije bilansa uspjeha.

FVOSD opcija se može primijeniti samo u slučaju da instrumenti kapitala nisu namijenjeni trgovanju.

Svi instrumenti kapitala klasifikovani su u kategoriju FVBU. Instrument klasifikovan u FVBU, mora da se vrednuje po fer vrijednosti (nabavna vrijednost je jedino dozvoljena ukoliko se „dokaže“ da je ona aproksimacija fer vrijednosti). Banka ima definisanu Metodologiju vrednovanja vrijednosnih papira namijenjenih trgovanju.

Principi mjerenja fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti i finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha je njihova kotirana tržišna cijena na datum bilansa, bez umanjenja za troškove prodaje. Ukoliko tržište za finansijsku imovinu nije aktivno (i za vrijednosne papire koji ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Banka utvrđuje fer vrijednost korištenjem tehnike procjene. One uključuju korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama pogodbe između informisanih i spremnih strana, pozivanje na druge u suštini slične instrumente, analizu diskontovanih novčanih tokova pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

Kod primjene metode diskontovanog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi se temelje na najboljoj procjeni rukovodstva, a diskontna je tržišna stopa važeća na datum bilansa za finansijske instrumente sa sličnim uslovima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum bilansa.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Na dan 31.12.2022. godine mjerenje umanjenja vrijednosti je definisano Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka koji je usklađen sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Program pokriva finansijsku imovinu vrednovanu metodom amortizovanog troška i fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te povezane vanbilansne izloženosti, a posebno:

- Bilansne izloženosti:
 - Finansiranje klijenata,
 - Prekoračenja/tekući računi, revolving linije finansiranja klijenata/linije finansiranja,
 - Prisilna potraživanja (npr. potraživanja koja nastaju po osnovi akreditiva, garancija i sl.).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

- Vanbilansne izloženosti:
 - Garancije,
 - Akreditivi,
 - Neiskorišteni iznosi revolving linija finansiranja klijenata /linija finansiranja/ (npr. prekoračenja po tekućem računu, druge revolving linije, neiskorištena, a odobrena finansiranja i sl.).
- Obračun očekivanih kreditnih gubitaka na dan 31.12.2022. godine je obuhvatao sljedeće portfolije:
 - Izloženosti fizičkim licima,
 - Izloženosti pravnim licima (uključujući i SME klijente),
 - Izloženosti bankama i ostalim finansijskim institucijama,
 - Izloženosti prema državi, državnim institucijama, općinama i sl.,
 - Ostala potraživanja (uključuje sve što je u opsegu MSFI 9 kategorija, a nije ranije navedeno).

Banka priznaje rezervacije za umanjene vrijednosti za očekivane kreditne gubitke za finansijsku imovinu. Banka na svaki datum izvještavanja za finansijski instrument mjeri rezervacije za umanjene vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tokom vijeka trajanja instrumenta ako se nakon početnog priznavanja kreditni rizik tog finansijskog instrumenta znatno povećao. Rezervacije za umanjene vrijednosti se obračunavaju grupno na nivou portfolija i na individualnoj osnovi. Na značajne pojedinačne plasmane se procjena očekivanih kreditnih gubitaka na individualnom nivou vrši ukoliko zadovoljavaju status neispunjenja obaveza, dok se ostatak portfolija procjenjuje kolektivno. Individualni značajni plasmani su plasmani čija je izloženost prelazila 100.000 BAM za pravna lica i 50.000 BAM za fizička lica i koji su klasifikovani kao problematična sredstva.

Umanjenje vrijednosti na grupnoj osnovi Banka primjenjuje:

1. Izloženosti koje ne zadovoljavaju status neispunjenja obaveza,
2. Izloženosti koje zadovoljavaju status neispunjenja obaveza, ali nisu pojedinačno značajne (posebne rezervacije za gubitke od finansiranja).

Banka status neispunjenja obaveza utvrđuje na nivou klijenta za sve izloženosti. Na temelju statusa neispunjenja obaveza, te pojedinačnoj značajnosti izloženosti, Banka primjenjuje različite pristupe mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka (pojedinačna ili grupna procjena) koji rezultiraju jednom od sljedeće tri vrste rezervisanja/ ispravke vrijednosti:

- Izloženost je u statusu neispunjenja obaveze te je pojedinačno značajna (Nivo kreditnog rizika 3) - Posebne rezervacije za kreditne gubitke na pojedinačnoj osnovi. Mjerenje umanjenja vrijednosti bazirano na pojedinačnoj procjeni pojedine izloženosti – uzimajući u obzir očekivane buduće novčane tokove kroz nekoliko različitih scenarija.
- Izloženost je u statusu neispunjenja obaveze, ali nije pojedinačno značajna (Nivo kreditnog rizika 3) - Posebne rezervacije za kreditne gubitke na grupnoj osnovi. Mjerenje umanjenja vrijednosti za pojedinačno neznčajne izloženosti gdje je identificiran događaj gubitka – uzimajući u obzir procjenu umanjenja vrijednosti portfolija imovine sa sličnim karakteristikama, na bazi formule, a ne preko individualnih projekcija novčanih tokova.
- Izloženost nije u statusu neispunjenja obaveze (Nivo kreditnog rizika 2 i Nivo kreditnog rizika 1) – Opće rezervacije za očekivane kreditne gubitke. Ispravka vrijednosti za očekivane gubitke se za izloženosti razlikuju u zavisnosti da li je procjena gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou (Nivo kreditnog rizika 1) ili na cjeloživotnom nivou (Nivo kreditnog rizika 2).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

U skladu sa zahtjevima standarda, kao i sa svojim sistemom upravljanja rizicima, Banka je na dan 31.12.2022. godine vršila podjelu svoje izloženosti/klijenata na faze u smislu pripadajućeg nivoa rizika, i to:

Nivo kreditnog rizika 1 – sve nove izloženosti/klijenti svoj početak imaju u Nivo kreditnog rizika 1, osim POCI imovine, što uključuje i sve izloženosti/klijente koji nisu obuhvaćeni kriterijima za Nivo kreditnog rizika 2, Nivo kreditnog rizika 3 i POCI. Banka za ova potraživanja priznaje očekivane kreditne gubitke na dvanaestomjesečnom nivou (izračun očekivanih gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou). Banka u Nivo kreditnog rizika 1 uključuje i izloženosti sa niskim rizikom i to:

- a) izloženosti prema Centralnoj banci Bosne i Hercegovine,
- b) izloženosti prema Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, Vladi Republike Srpske i Vladi Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, i
- c) izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga raspoređena u stepen kreditnog kvaliteta 1 ili 2.

Nivo kreditnog rizika 2 – izloženosti/klijenti za koje je evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobravanja, a ne postoji objektivni dokaz umanjjenja vrijednosti. Banka za ova potraživanja priznaje očekivane kreditne gubitke po osnovu LEL (Izračun očekivanih gubitaka na cjeloživotnom nivou). Uvjeti za prelazak u Nivo kreditnog rizika 2 su minimalno

- kašnjenje klijenta duže od 30 dana;
- evidentirana blokada računa duža od 7 dana tokom prethodnih 12 mjeseci;
 - klijenti koji se nalaze na listi posmatranje EW3 u skladu sa Procedurom ranih upozoravajućih signala;
 - klijenti kod kojih je evidentiran finansijski rejting C2 i niže i isti je potvrđen ukupnim rejtingom C2 i niže. Izuzetak su klijenti kod kojih su odobrena projektna finansiranja;
 - ostali pokazatelji povećanja rizika definisani Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka Banke.

Nivo kreditnog rizika 3 – izloženosti/klijenti za koje postoji objektivni dokaz umanjjenja vrijednosti. Banka u nivo kreditnog rizika 3, tj. u status neizmirenja obaveza raspoređuje izloženosti kada je ispunjen jedan ili oba od sljedećih uslova:

- a) dužnik kasni sa otplatom dospjelih obaveza duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu,
- b) Banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci u skladu sa pokazateljima povećanja rizika definisanim Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka.

POCI - Banka je utvrdila sljedeće kriterije za utvrđivanje POCI imovine:

- a) da se radi o izloženosti koja je raspoređena u nivo kreditnog rizika 3 a kojoj se vrši značajna modifikacija,
- b) da se radi o finansijskoj imovini kupljenoj uz ekonomski gubitak (diskont) veći od 5% neto knjigovodstvene vrijednosti, osim u slučajevima da prodavac prodaje finansijsku imovinu u slučajevima koji nisu povezani sa kreditnim rizikom i
- c) da se radi o kupljenoj finansijskoj imovini ili refinansiranju izloženosti (djelimičnoj ili potpunoj) koja je u drugoj banci bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

Za Nivo kreditnog rizika 1 i Nivo kreditnog rizika 2 Banka ima definisan jedan scenario dok za Nivo kreditnog rizika 3 i POCI Banka koristi dva scenarija vjerovatnoće definisana u skladu sa Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti Banke i Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9.

Način ECL izračuna na dan 31.12.2022. godine je prikazan u nastavku a ključni elementi istog su:

- PD parametar se može interpretirati kao vjerovatnost da će pojedina transakcija u datom vremenskom periodu ispuniti definiciju statusa neispunjavanja obaveza ili drugim riječima, da će na pojedinačnoj razini biti identificiran događaj gubitka. PD se procenjuje migracionim matricama korištenjem Markovljevog lanca koji pokazuje kretanje potraživanja iz *performing* podgrupe u *default* podgrupu u okviru definisanog historijskog perioda. Obračun PD-a se vršio mjesečno. Za izloženosti na Nivou kreditnog rizika 1 primjenjuje se 12-mjesečni PD za obračun očekivanog gubitka (EL) za 36 mjeseci, a za Nivo kreditnog rizika 2 cjeloživotni PD za obračun tzv. lifetime očekivanog gubitka (LEL).
- LGD je od 1.1.2020. godine LGD definisan kao fiksna vrijednost zasnovana na Odluci Agencije, i to:
 - a) 45% za izloženosti obezbijeđene prihvatljivim kolateralom,
 - b) 75% za izloženosti koji nisu obezbijeđene prihvatljivim kolateralom
- EAD predstavlja procjenu knjigovodstvene vrijednosti u trenutku defaulta, uzimajući u obzir specifičnosti ugovorenih novčanih tokova kao i moguća dodatna povlačenja vanbilansnih izloženosti u vremenu prije defaulta. Maksimalni period koji Banka uzima u obzir prilikom procjene očekivanih kreditnih gubitaka je maksimalni ugovorni period tokom koga je Banka izložena kreditnom riziku. Banka vrši podjelu na osigurani i neosigurani EAD.

Mjerenje umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi zahtijeva procjenu parametara na statističkoj osnovi sa prilagođavanjem za buduće informacije. Parametar rizika PD računat je za svaku homogenu skupinu na cjeloživotnom nivou tj. najvećom ročnosti pojedine homogene grupe korištenjem historijskih podataka te prilagođavanjem za očekivane buduće gubitke.

Imajući u vidu veličinu i kompleksnost Banke, tržišne prakse u regionu u pogledu uključivanja budućih informacija, kao i odredbe razumnog troška i napora, Banka je prilagodbu za buduća kretanja aplicirala na risk parametar PD – vjerovatnost defaulta.

Banka je prilikom definisanja makroekonomskih faktora za Retail portfolio koristila pokazatelje BDP – potrošnja država, indeks potrošačkih cijena i izvoz, dok se za Corporate koristio faktor BDP – potrošnja stanovništvo, BDP – potrošnja država, indeks potrošačkih cijena.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

U skladu sa analizom kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata mjerenja – način izračuna ECL-a je definisan kako slijedi:

- Nivo 1 - Banka za potraživanja svrstana u ovu grupu priznaje očekivane kreditne gubitke na dvanaestomjesečnom nivou). Očekivane 12-mjesečne vjerojatnoće su primijenjene na predviđanje EAD i pomnožene sa očekivanim LGD. U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenta definisanih Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka primjenjuju se minimalni procenti (izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti, izloženosti po osnovu finansiranja - 1% izloženosti a za sve ostale i-loženosti - 0,5% izloženosti)
- Nivo kreditnog rizika 2 - Banka za ova potraživanja priznaje očekivane kreditne gubitke na cjeloživotnom nivou. Metodologija je slična prethodnoj uključujući korištenje cjeloživotnog PD-ja. Od 1.1.2021. godine u slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnog procenta definisanog Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti i Internom metodologijom Umanjenja vrijednosti primjenjuje se minimalni procenat kako slijedi izloženosti po osnovu finansiranja - 8% izloženosti a za sve ostale izloženosti - 5% izloženosti.
- Nivo kreditnog rizika 3 - Mjerenje umanjenja vrijednosti bazirano je na pojedinačnoj procjeni pojedine izloženosti - uzimajući u obzir očekivane buduće novčane tokove kroz nekoliko različitih scenarija za pojedinačno značajne izloženosti, dok za izloženosti koje nisu pojedinačno značajne vrši se uzimajući u obzir procjenu umanjenja vrijednosti portfolija imovine sa sličnim karakteristikama, na bazi formule. Od 1.1.2021. godine, u slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnog procenta definisanog Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka, primjenjuju se sljedeće stope:

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

a) Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

Broj	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

b) Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

Broj	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 730 dana	85%
5.	od 731 do 1460 dana	100%

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

Proces obračuna rezervi prolazi kroz nekoliko faza. Klasifikacijski prijedlog dobijen sistemski pregleda Sektor za kontrolu rizika i vrši prvi set kontrola. Sektor naplate na bazi informacija o pojedinačnim klijentima i dostupne dokumentacije pravi prijedloge za scenarije i vjerovatnoću naplate iz kolaterala i novčanih tokova, ili mogući nastanak gubitka za klijente klasificirane u S3 portoflio. Sektor za kontrolu rizika nakon dostavljenih projekcija o očekivanim budućim novčanim tokovima i komentara kreira finalni prijedlog nivoa rezervi i klasifikacije za tekući mjesec.

Uprava Banke razmatra dostavljena obrazloženja Sektora za kontrolu rizika i Sektora naplate, i donosi konačnu odluku o nivou rezervi za taj mjesec. Sektor finansija vrši knjiženje rezervacija umanjenja vrijednosti, na osnovu dostavljenog konačnog izvještaja o nivou potrebnih rezervi za tekući mjesec.

Sektor finansija radi knjiženje rezervacija umanjenja vrijednosti, na osnovu dostavljenog konačnog izvještaja o nivou potrebnih rezervi za tekući mjesec.

Banka priznaje rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke za finansijsku imovinu. Za svaki datum izvještavanja Banka je za finansijsku imovinu dužna izmjeriti rezervacije za umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tokom trajanja instrumenta ako se nakon početnog priznavanja kreditni rizik tog finansijskog instrumenta znatno povećao.

Umanjena finansijska imovina klasifikuje se u kategorije, zavisno od stepena naplativosti koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospijeca, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate.

Računovodstveni otpis

Za bilansnu finansijsku aktivu koja ispunjava uslove definisane Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka koji su usklađeni sa Odlukom Agencije Banka vrši računovodstveni otpis izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelom, osim izloženosti po osnovu finansijskog najma.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada:

- isteknu ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine, ili
- kada prenese finansijsku imovinu odnosno kada su prenosom ispunjeni uslovi za prestanak priznavanja finansijske imovine.

Banka prenosi finansijsku imovinu samo ako :

- prenosi ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine, ili
- zadržava ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine, ali pretpostavlja ugovornu obavezu plaćanja novčanih tokova jednom ili više primatelja u određenim trcijama.

3. Pregled značajnih računovovnih politika (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

b) Finansijske obaveze (nastavak)

Početno priznavanje finansijskih obaveza

Banka će početno priznavati finansijske obaveze po:

- amortizovanom trošku i
- fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Klasifikacija finansijskih obaveza

Banka klasifikuje sve finansijske obaveze kao naknadno mjerene po amortizovanom trošku, osim finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Takve obaveze trebaju se naknadno mjeriti po fer vrijednosti.

Pri početnom priznavanju, Banka će neopozivo odrediti finansijsku obavezu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha bez obzira što bi na taj način mogli nastati novi podaci koji utiču na njene finansijske izvještaje.

Reklasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza

Banka radi reklasifikaciju finansijske imovine samo kada mijenja svoj poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu ili njen dio:

- kada dužnik podmiri obavezu (ili njen dio) plaćanjem obično novcem, dobrima ili uslugama; ili
- kada je dužnik zakonski oslobođen odgovornosti za obavezu (ili njen dio) pravnim postupkom.

Reklasifikacija finansijske imovine i obaveza

Od 01.01.2021. godine Banka nije vršila reklasifikaciju svojih finansijskih sredstava nakon inicijalnog priznavanja.

Specifični finansijski instrumenti

Plasmani bankama (Murabaha)

Murabaha poslovi su investicije u kupoprodaju trgovačke robe koja se priznaje kao plasmani sa drugim bankama. Razlika između kupovne i prodajne cijene se smatra stopom povrata na investicije i obračunava se tokom trajanja kupoprodajnog ugovora koristeći se primjenom metode stvarnog prinosa. Ove investicije se klasifikuju kao finansijski instrumenti i iskazuju se po amortizovanom trošku. Sve druge kupovine i prodaje investicija se priznaju na dan trgovine, dan kad se Banka obavezala da kupi ili proda sredstva.

Finansiranje klijenata

Finansiranje klijenata iskazuje se po amortizovanom trošku umanjenom za očekivane gubitke od umanjenja vrijednosti kako bi se prikazali procijenjeni nadoknadiivi iznosi.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

b) Finansijske obaveze (nastavak)

Vlasnički udjeli

Vlasnički udjeli se klasifikuju kao raspoloživi za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti, u kojem slučaju vlasnički udjeli se iskazuju po trošku umanjenom za bilo kakvo umanjenje vrijednosti.

Uzeti zajmovi

Uzeti zajmovi na koje se plaća profitna marža inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Naknadno vrednovanje provodi se po amortizovanom trošku i svaka razlika između primitaka (umanjenih za transakcijske troškove) i iznosa koji se plaća po dospeljeću priznaje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tokom perioda trajanja zajma, na temelju efektivne stope.

Obaveze prema bankama i klijentima

Obaveze prema bankama i klijentima su klasifikovane kao ostale obaveze i početno se vrednuju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove, a naknadno se iskazuju po njihovom amortizovanom trošku metodom efektivne stope prinosa.

Preuzeti kolaterali

Preuzeti kolaterali predstavljaju finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja finansiranja klijenata u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju i uključuju se u stavke nekretnine i oprema, ostala sredstva ili zalihe u sklopu ostalih sredstava, u zavisnosti od njihove prirode i namjere Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

U skladu sa Odlukom Agencije, u slučaju da Banka ne proda stečenu materijalnu imovinu u roku od tri godine od datuma početnog priznavanja iste u knjigama, Banka će njenu vrijednost svesti na 1 BAM.

Dodatno, Banka je internim aktima propisala da će vrijednost stečene imovine umanjivati na način da će nakon isteka prve godine priznati minimalno 10% gubitka, nakon isteka druge godine minimalno 20% gubitka, dok se preostalih 70% priznaje najkasnije u trećoj godini.

Obaveze na osnovu finansiranja klijenata

Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećoj strani i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i finansiranje klijenata. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.7 Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

Za vanbilansne obaveze rezervacije se formiraju u sljedećim slučajevima:

- ukoliko postoji događaj koji se desio u prošlosti, za koji postoji sadašnja obaveza plaćanja Banke (poziv na plaćanje, i sl.),
- više od 50% je vjerovatno da će Banka morati izmiriti obaveze i
- ukoliko je moguće pouzdano procijeniti iznos obavezoja predstavlja gubitak i u jednakom iznosu formirati rezervacije.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.8 Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovodenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Troškovi značajnih investicijskih održavanja i zamjene se kapitaliziraju. Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja dugotrajne materijalne imovine iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine u izgradnji iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava linearnom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva.

Procijenjene stope amortizacije bile su kao što slijedi:

	2022.	2021.
	%	%
Zgrade	1,3 – 2,0%	1,3 – 2,0%
Računari	20,0 – 33,3%	20,0 – 33,3%
Motorna vozila	15,5%	15,5%
Ostala imovina	7,0 – 33,3%	7,0 – 33,3%

Umanjenja

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju Banka preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina, postrojenja i opreme da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadiivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadiivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadiivog iznosa tog sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od njenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.9 Nematerijalna imovina

(a) Računarski softver i licence

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe. Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njen procijenjeni vijek trajanja. Sljedeći procijenjeni korisni vijekovi se koriste:

Softver i licence	20,0%
-------------------	-------

Metoda amortizacije i procijenjeni korisni vijek pregledaju se i koriguju, ukoliko je potrebno, na svaki datum bilansa.

3.10 Troškovi zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenih, Banka uplaćuje penziona i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i prevoz kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

Obaveze za doprinose za penzione fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti perioda u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje otpremnine u slučaju penzionisanja u visini od minimalno tri prosječne plate zaposlenog u FBiH izračunate od strane Federalnog zavoda za statistiku ili tri plate isplaćene u Banci u periodu od posljednja tri mjeseca, u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara stopi prinosa državnih obveznica.

3.11 Dionički kapital

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata redovne dionice i izražava se u BAM po nominalnoj vrijednosti.

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.12 Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina.

3.13 Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i odobreno a ne iskorišteno finansiranje klijenata. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kad iste postanu plative.

Odobrena neiskorištena finansiranja predstavljaju neopozivu preuzetu obavezu Banke da odobri finansiranje komitentu po uslovima određenim ugovorom o finansiranju. Banka vanbilansno evidentira nominalni neiskorišteni iznos, dok se iskorišteni dijelovi evidentiraju kao bilansne stavke u skladu sa poslovnim događajem.

Garantna obaveza predstavlja obavezu Banke da povjeriocu ispuni pravovaljanu i dospjelu obavezu dužnika ako to ne učini dužnik. Garantne obaveze obuhvataju izdate plative i činidbene garancije, izdate kontragarancije, otvorene nostro dokumentarne akreditive i avalirane mjenice. Ove obaveze se evidentiraju u nominalnom iznosu. Ako je Banka izvršila plaćanje po ovim poslovima, zatvara se vanbilansna evidencija, a za plaćeni iznos se formira potraživanje od dužnika sa uslovima određenim ugovorom i tarifnom politikom Banke. Za preuzete obaveze finansiranja komitenata Banka vrši rezervisanja u skladu sa politikom objavljenom u sekciji finansijskih instrumenata.

3.14 Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i stanovništa. Sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz njenog bilansa. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

3.15 Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik (Napomena 29).

4. Upravljanje finansijskim rizikom

4.1 Strategija korištenja finansijskih instrumenata

Funkcija upravljanja rizicima uzima u obzir finansijski rizik, operativni rizik i ostale rizike. Finansijski rizik obuhvata tržišni rizik (uključujući valutni rizik, rizik profitne marže i druge rizike promjena cijena), kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Upravljanje rizikom vrše odjeli nadležni za pojedine rizike koji postoje u okviru Banke prema politikama koje je odobrila Uprava.

Banka je uspostavila sistem upravljanja kreditnim rizikom usvajanjem politika i procedura za analizu, koncentraciju i diversifikaciju kreditnog rizika unutar Sektora za kontrolu rizika i Sektora za odobrenje kreditnog rizika. Također Banka ima usvojene procedure za praćenje rizika likvidnosti i operativnog rizika Banke unutar Sektora za kontrolu rizika.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Proces upravljanja i kontrole rizicima se na vrijeme prilagođavaju promjenama u operativnom okruženju.

4.2 Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na nemogućnost druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Banke. Banka je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjeње rizika i finansijskih gubitaka.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku Banke se ogleda u knjigovodstvenoj vrijednosti finansijskih sredstava u izvještaju o finansijskoj poziciji. Za garancije i potencijalne obaveze, maksimalna izloženost kreditnom riziku je iznos obaveze.

Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjeња vrijednosti

Izlaganje Banke kreditnom riziku mora biti pokriveno odgovarajućim kolateralom, u skladu sa zakonskim propisima i internim aktima. Vrste kolaterala prihvatljivog za Banku, kao i odnos vrijednosti kolaterala i kredita/finansiranja ili garancije utvrđeni su Procedurom o upravljanju kolateralima i Politikom finansiranja, kao i ostalim internim aktima.

Kako bi diversificirala rizik i minimizirala koncentraciju kreditnog rizika Banka fokusira finansijske aktivnosti na što veći broj klijenata, sa manjim iznosima.

Banka vodi računa o disperziji rizika prema pojedinim regijama i djelatnostima, nastojeći usmjeravati plasmane u sve privredne grane:

- građanima i samostalnim poduzetnicima,
- individualnim poljoprivrednim proizvođačima,
- privrednim društvima iz trgovinske djelatnosti,
- privrednim društvima iz industrijske djelatnosti,
- privrednim društvima iz ostalih djelatnosti (turizam, ugostiteljstvo i sl.),
- bankama i finansijskim institucijama.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Komitet za finansiranje i investicije Banke ili organizacioni dio kome Komitet da ovlaštenje odlučuje o odobravanju pojedinačnog finansiranja ili garancije fizičkih i pravnih lica zbog kojih nastaje ili se povećava izloženost Banke kreditnom riziku iz osnova:

- svakog pravnog posla čijom vrijednošću dolazi do izloženosti Banke prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica,
- svakog pravnog posla zbog kojeg bi nastala ili se povećala izloženost Banke prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica.

Izuzetak predstavljaju finansiranja do iznosa 25.000 BAM gdje nadležnost o odobravanju pojedinačnog finansiranja za fizička lica ima rukovodilac filijale.

Pojedinačna finansiranja koja prelaze iznos od 6.000.000 BAM i finansiranja skupina povezanih lica preko 8.000.000 BAM su predmet odobrenja od strane Nadzornog odbora Banke.

Odluka o izlaganju Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja prema licima povezanim sa Bankom vrši se u skladu sa Politikama o poslovanju sa povezanim licima i licima u posebnom odnosu sa Bankom.

Odobranje finansiranja zaposlenima Banke vrši se u skladu sa Procedurom za finansiranja zaposlenih Banke.

Funkcija upravljanja kreditnim rizikom je odvojena od svakodnevnih poslova vezanih za odnose sa klijentima i poslove kreditiranja / finansiranja. Sektor za odobravanje kreditnog rizika vrši procjenu kreditnog rizika svakog pojedinačnog zahtjeva za finansiranje pravnih lica, kao i za zahtjeve preko 25.000 BAM sektora za poslovanje sa stanovništvom za finansiranja koja nemaju odstupanja, u suprotnom Sektor za odobravanje kreditnog rizika radi procjenu. Za iznose od 10.000-25.000 BAM Sektor za odobravanje rizika radi naknadnu ocjenu visine kreditnog rizika/rizika finansiranja uz određivanje slučajnog uzorka veličine do 20% predmeta od ukupnog broja odobrenih predmeta od strane rukovodioca filijale.

Sektor za odobravanje kreditnog rizika treba da prati limite, odnosno maksimalni nivo eksponiranja, u odnosu na pojedinačne klijente prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica u momentu odobrenja finansiranja u skladu sa zakonskim zahtjevima kao što je dato u nastavku:

- dozvoljeno izlaganje kreditnom riziku bez kolaterala (iznos u BAM) = Priznati kapital banke x 5%;
- veliko izlaganje kreditnom riziku (iznos u BAM) = Priznati kapital banke x 10%;
- najveća izloženost kreditnom riziku (iznos u BAM) = Priznati kapital banke x 25%; dozvoljeno

Sektor za kontrolu rizika prati i kvartalno izvještava Upravu Banke o koncentracijama kreditnog rizika u skladu sa Politikom i procedurom za utvđivanje i praćenje velikih izloženosti i rizika koncentracije. Uprava Banke daje smjernice za otklanjanje eventualnih prekoračenja, te ravnomjerniju raspodjelu, upravljanje i kontrolu postojećih i potencijalnih izlaganja Banke.

Izloženost kreditnom riziku mora biti pokrivena adekvatnim kolateralom, u skladu sa pravnim i internim propisima. Tipovi kolaterala prihvatljivih za Banku, kao i odnos između vrijednosti kolaterala i iznosa finansiranja ili garancije definisani Politikom finansiranja i Procedurom upravljanje kolateralima.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Obezvrijeđena finansiranja su ona za koja Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavicu i profitnu maržu prema odredbama ugovora o finansiranju klijenata.

Pojedinačno obezvrijeđena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijeđena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

a. Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku stavkama iz izvještaja o finansijskom položaju:

	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Bruto	Ispravka	Neto	
I. Pregled aktive	1.486.826	(51.308)	1.435.518	
Novac i sredstva kod banaka	402.507	(712)	401.795	
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	132.122	(132)	131.990	
Plasmani bankama	9.565	(48)	9.517	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	75	-	75	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveob. dobit	339	-	339	
Finansiranje klijenata	937.958	(49.967)	887.991	
Unaprijed plaćeni porez	56	(8)	48	
Ostala finansijska imovina po amortiz. trošku	4.204	(441)	3.763	
II. Vanbilansne stavke	127.644	(1.695)	125.949	
Činidbene garancije	75.796	(750)	75.046	
Odobreni a neiskorišteni iznos finans.klijenata	41.664	(829)	40.835	
Plative garancije	9.740	(94)	9.646	
Akreditivi	444	(22)	422	
Ukupno (I+II)	1.614.470	(53.003)	1.561.467	
	1.509.582	(50.063)	1.459.519	
	409.365	(553)	408.812	
	129.227	(129)	129.098	
	72.217	(364)	71.853	
	75	-	75	
	289	-	289	
	891.304	(48.588)	842.716	
	879	(15)	864	
	6.226	(414)	5.812	
	80.364	(1.646)	78.718	
	35.931	(674)	35.258	
	36.633	(869)	35.764	
	7.435	(85)	7.350	
	365	(18)	346	
	1.589.946	(51.709)	1.538.237	

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i korespondirajućim ECL je kako slijedi:

					U '000 BAM
	S1	S2		S3	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	
1. januar 2022.	773.633	72.146	5.236	40.289	891.304
Nova finansiranja	392.544	19.256	74	1.734	413.607
Otplaćena finansiranja	(315.937)	(37.507)	(1.878)	(9.873)	(365.195)
Prelasci iz Stage 1	(22.199)	17.824	1.971	2.403	-
Prelasci iz Stage 2	5.657	(8.340)	2.030	653	-
Prelasci iz Stage 3	89	429	138	(656)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(351)	(1.409)	(1.760)
31.decembar 2022.	833.787	63.808	7.220	33.141	937.958
	S1	S2		S3	Ukupno
Umanjenje vrijednosti	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	
1. januar 2022.	12.533	6.955	4.457	24.643	48.588
Nova finansiranja	6.401	1.590	58	846	8.895
Otplaćena finansiranja	(4.362)	(2.305)	(358)	(8.803)	(15.828)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(2.765)	(29)	1.760	11.106	10.072
Prelasci iz Stage 1	(393)	319	29	45	-
Prelasci iz Stage 2	545	(1.063)	454	64	-
Prelasci iz Stage 3	88	180	119	(387)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(351)	(1.409)	(1.760)
31.decembar 2022	12.047	5.647	6.168	26.105	49.967
	S1	S2		S3	
Bruto knjigovodstveni iznos	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2021.	722.380	77.214	5.364	31.011	835.969
Nova finansiranja	358.137	31.952	534	11.533	402.156
Otplaćena finansiranja	(282.464)	(52.987)	(1.352)	(6.493)	(343.296)
Prelasci iz Stage 1	(31.001)	28.525	1.184	1.292	-
Prelasci iz Stage 2	6.517	(13.109)	671	5.921	-
Prelasci iz Stage 3	64	551	(174)	(441)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(991)	(2.534)	(3.525)
31.decembar 2021.	773.633	72.146	5.236	40.289	891.304
	S1	S2	S3		
Umanjenje vrijednosti	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2021.	10.927	5.761	4.449	23.982	45,119
Nova finansiranja	6.671	3.027	376	3.619	13,693
Otplaćena finansiranja	(4.146)	(2.683)	(484)	(3.762)	(11,075)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(1.057)	1.521	1.121	2.791	4,376
Prelasci iz Stage 1	(503)	459	16	28	-
Prelasci iz Stage 2	593	(1.363)	83	687	-
Prelasci iz Stage 3	48	233	(113)	(168)	-
Računovodstveni ot	-	-	(991)	(2.534)	(3,525)
31.decembar 2021.	12.533	6.955	4.457	24.643	48.588

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i korespondirajućim ECL po homogenim skupinama je kako slijedi:

Pravna lica

	U '000 BAM				
	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos					
1.januar 2022.	414.075	58.678	1.451	37.691	511.895
Nova finansiranja	260.374	18.515	-	1.154	280.043
Otplaćena finansiranja	(220.146)	(30.191)	(1.131)	(9.037)	(260.505)
Prelasci iz Stage 1	(14.019)	11.692	210	2.177	-
Prelasci iz Stage 2	3.719	(5.170)	1.188	263	-
Prelasci iz Stage 3	-	308	128	(436)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(41)	(950)	(991)
31.decembar 2022.	444.003	53.832	1.805	30.802	530.442
Umanjenje vrijednosti					
1.januar 2022.	8.752	5.707	1.139	23.054	38.652
Nova finansiranja	4.985	1.493	-	759	7.237
Otplaćena finansiranja	(3.736)	(1.806)	(70)	(8.216)	(13.828)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(2.255)	(544)	57	10.218	7.476
Prelasci iz Stage 1	(285)	238	5	42	-
Prelasci iz Stage 2	374	(745)	349	22	-
Prelasci iz Stage 3	17	127	65	(209)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(41)	(950)	(991)
31.decembar 2022.	7.852	4.470	1.504	24.720	38.546
Bruto knjigovodstveni iznos					
1. januar 2021.	381.151	69.394	1.358	29.531	481.434
Nova finansiranja	241.640	29.473	360	10.403	281.876
Otplaćena finansiranja	(191.367)	(50.307)	(580)	(6.435)	(248.689)
Prelasci iz Stage 1	(19.827)	18.761	169	897	-
Prelasci iz Stage 2	2.478	(8.660)	312	5.870	-
Prelasci iz Stage 3	-	17	85	(102)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(253)	(2.473)	(2.726)
31.decembar 2021.	414.075	58.678	1.451	37.691	511.895
Umanjenje vrijednosti					
1. januar 2021.	8.784	5.159	1.052	22.860	37.855
Nova finansiranja	5.449	2.821	242	3.366	11.878
Otplaćena finansiranja	(3.805)	(2.570)	(271)	(3.762)	(10.408)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(1.557)	905	257	2.448	2.053
Prelasci iz Stage 1	(417)	389	4	24	-
Prelasci iz Stage 2	298	(1.005)	22	685	-
Prelasci iz Stage 3	-	8	86	(94)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(253)	(2.473)	(2.726)
31.decembar 2021.	8.752	5.707	1.139	23.054	38.652

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

U '000 BAM

Obrtnici

	S1	S2	S3		
Bruto knjigovodstveni iznos	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2022.	9.887	606	342	246	11.081
Nova finansiranja	3.355	186	7	-	3.548
Otplaćena finansiranja	(3.437)	(345)	(120)	-	(3.902)
Prelasci iz Stage 1	(46)	39	7	-	-
Prelasci iz Stage 2	-	(194)	194	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	-	119	(119)	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	(127)	(127)
31. decembar 2022.	9.759	292	549	-	10.600
Umanjenje vrijednosti					
1. januar 2022.	141	54	250	247	692
Nova finansiranja	67	17	5	-	89
Otplaćena finansiranja	(27)	(24)	(2)	-	(53)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(2)	(1)	35	-	32
Prelasci iz Stage 1	(1)	1	-	-	-
Prelasci iz Stage 2	-	(21)	21	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	-	120	(120)	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	(127)	(127)
31. decembar 2022.	178	26	429	-	633

U '000 BAM

	S1	S2	S3		
Bruto knjigovodstveni iznos	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2021.	8.287	602	268	127	9.284
Nova finansiranja	5.452	98	-	-	5.550
Otplaćena finansiranja	(3.272)	(353)	(49)	(37)	(3.711)
Prelasci iz Stage 1	(580)	307	117	156	-
Prelasci iz Stage 2	-	(48)	48	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(42)	-	-
31. decembar 2021.	9.887	606	342	246	11.081
Umanjenje vrijednosti					
1. januar 2021.	139	46	203	127	515
Nova finansiranja	81	8	-	-	89
Otplaćena finansiranja	(27)	(8)	(12)	-	(47)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(41)	9	92	117	177
Prelasci iz Stage 1	(11)	6	2	3	-
Prelasci iz Stage 2	-	(7)	7	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(42)	-	(42)
31. decembar 2021.	141	54	250	247	692

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Stambena finansiranja

	U '000 BAM				
	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos					
1. januar 2022.	204.535	10.517	1.072	2.087	218.211
Nova finansiranja	51.152	20	-	580	51.752
Otplaćena finansiranja	(40.412)	(6.068)	(221)	(822)	(47.523)
Prelasci iz Stage 1	(3.688)	3.188	233	267	-
Prelasci iz Stage 2	1.014	(1.499)	121	364	-
Prelasci iz Stage 3	62	63	(71)	(54)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(134)	(282)	(416)
31. decembar 2022.	212.663	6.221	1.000	2.140	222.024
	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
Umanjenje vrijednosti					
1. januar 2022.	2.083	950	977	1.103	5.113
Nova finansiranja	523	5	-	87	615
Otplaćena finansiranja	(227)	(440)	(203)	(536)	(1.406)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(290)	236	275	803	1.024
Prelasci iz Stage 1	(46)	40	3	3	-
Prelasci iz Stage 2	87	(152)	26	39	-
Prelasci iz Stage 3	55	6	(53)	(8)	-
Računovodeni otpis	-	-	(134)	(282)	(416)
31. decembar 2022.	2.185	645	891	1.209	4.930
	U '000 BAM				
	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos					
1. januar 2021.	199.419	3.292	1.575	1.255	205.541
Nova finansiranja	50.080	1.965	14	1.095	53.154
Otplaćena finansiranja	(38.377)	(1.297)	(338)	(19)	(40.031)
Prelasci iz Stage 1	(8.309)	7.972	183	154	-
Prelasci iz Stage 2	1.699	(1.777)	78	-	-
Prelasci iz Stage 3	23	362	(46)	(339)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(394)	(59)	(453)
31. decembar 2021.	204.535	10.517	1.072	2.087	218.211
	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
Umanjenje vrijednosti					
1. januar 2021.	1.089	231	1.361	897	3.578
Nova finansiranja	504	158	11	243	916
Otplaćena finansiranja	(114)	(51)	(79)	-	(244)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	526	598	97	95	1.316
Prelasci iz Stage 1	(55)	51	3	1	-
Prelasci iz Stage 2	116	(132)	16	-	-
Prelasci iz Stage 3	17	95	(38)	(74)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(394)	(59)	(453)
31. decembar 2021.	2.083	950	977	1.103	5.113

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kartice i limiti po tekućim računima

	U 'ooo BAM				
	S1	S2	S3		
Bruto knjigovodstveni iznos	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2022.	6.848	216	204	7	7.275
Nova finansiranja	1.349	15	5	-	1.369
Otplaćena finansiranja	(1.415)	(28)	(66)	(4)	(1.513)
Prelasci iz Stage 1	(191)	133	55	3	-
Prelasci iz Stage 2	88	(124)	35	1	-
Prelasci iz Stage 3	3	6	(9)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(14)	-	(14)
31. decembar 2022.	6.682	218	210	7	7.117
Umanjenje vrijednosti	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2022.	72	23	176	7	278
Nova finansiranja	14	2	4	-	20
Otplaćena finansiranja	(11)	(3)	(55)	(1)	(70)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(12)	10	75	4	77
Prelasci iz Stage 1	(2)	2	-	-	-
Prelasci iz Stage 2	8	(12)	4	-	-
Prelasci iz Stage 3	2	5	(4)	(3)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(14)	-	(14)
31. decembar 2022.	71	27	186	7	291
	U 'ooo BAM				
	S1	S2	S3		
Bruto knjigovodstveni iznos	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2021.	7.183	245	224	2	7.654
Nova finansiranja	945	12	3	-	960
Otplaćena finansiranja	(1.208)	(39)	(54)	2	(1.299)
Prelasci iz Stage 1	(213)	126	84	3	-
Prelasci iz Stage 2	129	(149)	18	2	-
Prelasci iz Stage 3	12	21	(33)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(38)	(2)	(40)
31. decembar 2021.	6.848	216	204	7	7.275
Umanjenje vrijednosti	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2021.	193	21	190	2	406
Nova finansiranja	10	1	2	-	13
Otplaćena finansiranja	(28)	(4)	(38)	-	(70)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(115)	(3)	80	7	(31)
Prelasci iz Stage 1	(6)	3	3	-	-
Prelasci iz Stage 2	9	(11)	2	-	-
Prelasci iz Stage 3	9	16	(25)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(38)	(2)	(40)
31. decembar 2021.	72	23	176	7	278

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Ostala finansiranja fizičkih lica

	U 'ooo BAM				
	S1	S2	S3		
Bruto knjigovodstveni iznos	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2022.	138.288	2.129	2.167	258	142.842
Nova finansiranja	76.315	520	63	-	76.898
Otplaćena finansiranja	(50.527)	(875)	(340)	(10)	(51.752)
Prelasci iz Stage 1	(4.255)	2.773	1.466	16	-
Prelasci iz Stage 2	836	(1.353)	492	25	-
Prelasci iz Stage 3	24	52	(29)	(47)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(162)	(50)	(212)
31. decembar 2022.	160.681	3.246	3.657	192	167.776
Umanjenje vrijednosti	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2022.	1.485	221	1.915	232	3.853
Nova finansiranja	812	73	48	-	933
Otplaćena finansiranja	(361)	(32)	(28)	(50)	(471)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(206)	270	1.318	81	1.463
Prelasci iz Stage 1	(59)	38	21	-	-
Prelasci iz Stage 2	76	(133)	54	3	-
Prelasci iz Stage 3	14	42	(9)	(47)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(162)	(50)	(212)
31. decembar 2022.	1.761	479	3.157	169	5.566

	U 'ooo BAM				
	S1	S2	S3		
Bruto knjigovodstveni iznos	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2021.	126.340	3.681	1.939	96	132.056
Nova finansiranja	60.020	404	157	35	60.616
Otplaćena finansiranja	(48.240)	(991)	(331)	(4)	(49.566)
Prelasci iz Stage 1	(2.072)	1.359	631	82	-
Prelasci iz Stage 2	2.211	(2.475)	215	49	-
Prelasci iz Stage 3	29	151	(180)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(264)	-	(264)
31. decembar 2021.	138.288	2.129	2.167	258	142.842
Umanjenje vrijednosti	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2021.	722	304	1.643	96	2.765
Nova finansiranja	627	39	121	10	797
Otplaćena finansiranja	(172)	(50)	(84)	-	(306)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	130	12	595	124	861
Prelasci iz Stage 1	(14)	10	4	-	-
Prelasci iz Stage 2	170	(208)	36	2	-
Prelasci iz Stage 3	22	114	(136)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(264)	-	(264)
31. decembar 2021.	1.485	221	1.915	232	3.853

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled potraživanja od klijenata i banaka po danima kašnjenja - Nivo 1

					U '000 BAM
31.12.2022.	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Ukupno
Obrtnici	9.456	303	-	-	9.759
Stambena finansiranja	204.595	8.068	-	-	212.663
Kartice i limiti po tekućim računima	6.326	356	-	-	6.682
Ostala finansiranja fizičkih lica	148.196	12.480	-	-	160.676
Ukupno stanovništvo	368.573	21.207	-	-	389.780
Pravna lica	423.670	20.337	-	-	444.007
Ukupno	792.243	41.544	-	-	833.787
od čega: restrukturirana	42	140	-	-	182
Potraživanja od banaka	9.565	-	-	-	9.565
					U '000 BAM
31.12.2021.	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Ukupno
Obrtnici	9.602	285	-	-	9.887
Stambena finansiranja	197.639	6.896	-	-	204.535
Kartice i limiti po tekućim računima	6.545	303	-	-	6.848
Ostala finansiranja fizičkih lica	127.386	10.902	-	-	138.288
Ukupno stanovništvo	341.172	18.386	-	-	359.558
Pravna lica	396.846	17.229	-	-	414.075
Ukupno	738.018	35.615	-	-	773.633
od čega: restrukturirana	278	9	-	-	287
Potraživanja od banaka	72.217	-	-	-	72.217

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled potraživanja od klijenata i banaka po danima kašnjenja - Nivo 2

						U '000 BAM
31.12.2022.	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Obrtnici	254	33	5	-	-	292
Stambena finansiranja	4.870	935	336	80	-	6.221
Kartice i limiti po tekućim računima	129	29	44	16	-	218
Ostala finansiranja fizičkih lica	1.473	1.003	406	364	-	3.246
Ukupno stanovništvo	6.726	2.000	791	460	-	9.977
Pravna lica	43.159	10.531	102	40	-	53.832
Ukupno	49.885	12.531	893	500	-	63.809
od čega: restrukturirana	16	433	-	-	-	449
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

						U '000 BAM
31.12.2021.	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Obrtnici	305	248	54	-	-	607
Stambena finansiranja	9.482	854	142	39	-	10.517
Kartice i limiti po tekućim računima	126	41	40	9	-	216
Ostala finansiranja fizičkih lica	1.201	656	154	117	-	2.128
Ukupno stanovništvo	11.114	1.799	390	165	-	13.468
Pravna lica	46.368	10.691	1.564	55	-	58.678
Ukupno	57.482	12.490	1.954	220	-	72.146
od čega restrukturirana	417	1	-	-	-	418
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled potraživanja od klijenata i banaka po danima kašnjenja - Nivo 3

						U '000 BAM
31.12.2022.	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31- 60 dan a	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Obrtnici	185	-	20	-	344	549
Stambena finansiranja	797	5	130	5	2.203	3.140
Kartice i limiti po tekućim računima	9	-	1	1	206	217
Ostala finansiranja fizičkih lica	321	77	105	54	3.292	3.849
Ukupno stanovništvo	1.312	82	256	60	6.045	7.755
Pravna lica	9.901	514	73	1.234	20.885	32.607
Ukupno	11.213	596	329	1.294	26.930	40.362
od čega: restrukturirana	10.021	668	43	-	6.850	17.582
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
						U '000 BAM
31.12.2021.	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31- 60 dan a	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Obrtnici	170	-	-	43	375	588
Stambena finansiranja	847	-	10	27	2.275	3.159
Kartice i limiti po tekućim računima	9	-	1	-	201	211
Ostala finansiranja fizičkih lica	185	15	2	18	2.205	2.425
Ukupno stanovništvo	1.211	15	13	88	5.056	6.383
Pravna lica	12.118	4.721	-	1.259	21.044	39.142
Ukupno	13.329	4.736	13	1.347	26.100	45.525
od čega: restrukturirana	79	258	-	43	10.175	10.555
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuje kreditni kvalitet i maksimalnu izloženost kreditnom riziku na osnovu internog sistema klasifikacije Banke. Iznosi prikazani u tabeli predstavljaju bruto iznos.

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	S1	S2	S3			
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno	Ukupno
Klasa A	829.141	59.852	-	-	888.993	837.040
Klasa A 1	4.646	2.565	-	-	7.211	6.563
Klasa B	-	892	-	-	892	1.955
Klasa B1	-	500	-	-	500	221
Klasa C - Default	-	-	7.220	33.142	40.362	45.525
Ukupno	833.787	63.809	7.220	33.142	937.958	891.304

Pravna lica

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	S1	S2	S3			
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno	Ukupno
Klasa A	443.747	52.052	-	-	495.799	469.040
Klasa A 1	260	1.638	-	-	1.898	2.095
Klasa B	-	102	-	-	102	1.564
Klasa B1	-	40	-	-	40	55
Klasa C - Default	-	-	1.805	30.802	32.607	39.142
Ukupno	444.007	53.832	1.805	30.802	530.446	511.896

Obrtnici

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	S1	S2	S3			
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno	Ukupno
Klasa A	9.679	287	-	-	9.966	10.317
Klasa A 1	80	-	-	-	80	122
Klasa B	-	5	-	-	5	54
Klasa B1	-	-	-	-	-	-
Klasa C - Default	-	-	549	-	549	588
Ukupno	9.759	292	549	-	10.600	11.081

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Stambena finansiranja

	31. decembar 2022.					31. decembar 2021.
	S1	S2	S3	Individualna	Ukupno	Ukupno
	Grupna	Grupna	Grupna			
Klasa A K	211.320	5.387	-	-	216.707	213.359
Klasa A 1	1.343	418	-	-	1.761	1.512
Klasa B	-	336	-	-	336	142
Klasa B1	-	80	-	-	80	39
Klasa C - Default	-	-	1.000	2.140	3.140	3.159
Ukupno	212.663	6.221	1.000	2.140	222.024	218.211

Kartice i limiti po tekućim računima

	31. decembar 2022.					31. decembar 2021
	S1	S2	S3	Individualna	Ukupno	Ukupno
	Grupna	Grupna	Grupna			
Klasa A	6.608	152	-	-	6.760	6.927
Klasa A 1	74	6	-	-	80	88
Klasa B	-	44	-	-	44	40
Klasa B1	-	16	-	-	16	9
Klasa C - Default	-	-	210	7	217	211
Ukupno	6.682	218	210	7	7.117	7.275

Ostala finansiranja fizičkih lica

	31. decembar 2022.					31. decembar 2021.
	S1	S2	S3	Individualna	Ukupno	Ukupno
	Grupna	Grupna	Grupna			
Klasa A	157.786	1.973	-	-	159.759	137.399
Klasa A 1	2.890	503	-	-	3.393	2.747
Klasa B	-	406	-	-	406	154
Klasa B1	-	364	-	-	364	117
Klasa C - Default	-	-	3.657	192	3.849	2.425
Ukupno	160.676	3.246	3.657	192	167.771	142.842

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja

Obezvrijeđena finansiranja su ona za koja Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavnicu i profitnu maržu prema odredbama ugovora o finansiranju komitenata.

Pojedinačno obezvrijeđena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijeđena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

Banka vrši ispravku vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom portfoliju finansiranja.

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata.

Finansiranja klijenata umanjena za umanjenje vrijednosti su prikazana u tabeli ispod:

	Ukupna potraživanja po finansiranju klijenata	Umanjenje vrijednosti	Neto potraživanja po finansiranju klijenata
31. decembar 2022.			
Sredstva obezvrijeđena na grupnoj osnovi	904.817	(23.863)	880.954
Pojedinačno obezvrijeđena sredstva	33.141	(26.104)	7.037
	937.958	(49.967)	887.991
31. decembar 2021.			
Sredstva obezvrijeđena na grupnoj osnovi	851.014	(23.944)	827.070
Pojedinačno obezvrijeđena sredstva	40.290	(24.644)	15.646
	891.304	(48.588)	842.716

U tabeli iznad, ispravke vrijednosti za rizik – grupno uključuju ispravke vrijednosti za neproblematične i problematične dužnike koji se analiziraju na grupnoj osnovi.

Kolateral

Banka, u cilju minimiziranja rizika u poslovanju finansiranja klijenata koristi Proceduru upravljanja kolaterala te za naplatu svojih potraživanja uzima jedan ili više sljedećih instrumenata:

- Novčani depozit,
- Založno pravo na nepokretne stvari,
- Založno pravo na pokretne stvari,
- Založno pravo na zalihe,
- Garancije banaka i korporativne garancije,
- Ustupanje potraživanja –cesija,
- Vrijednosni papiri,
- Polica osiguranja potražnja,
- Jamstva fizičkih i pravnih lica, države BiH, FBiH i jedinica lokalne uprave.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**4.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Procjena fer vrijednosti umanjenih sredstava je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja i ažurira se periodično u skladu sa Procedurom upravljanja kolateralima. U svrhu izračun ispravki vrijednosti (umanjenja vrijednosti) Banka koristi samo novčane depozite, te založna prava na nekretnine.

Izloženosti od finansiranja i kolaterali:

	S1	S2	S3	Maksimalna izloženost riziku finansiranja klijenata	Fer vrijednost kolaterala
31 decembar 2022					
Pravna lica	444.007	53.832	32.607	530.446	307.013
Obrtnici	9.759	292	549	10.600	6.414
Stambena finansiranja	212.663	6.221	3.140	222.024	140.861
Kartice i limiti po tekućim računima	6.682	218	217	7.117	-
Ostala finansiranja fizičkih lica	160.676	3.246	3.849	167.771	924
Ukupno	833.787	63.809	40.362	937.958	455.212
31 decembar 2021					
Pravna lica	414.075	58.678	39.142	511.895	299.663
Obrtnici	9.887	607	588	11.081	6.929
Stambena finansiranja	204.535	10.517	3.159	218.211	130.391
Kartice i limiti po tekućim računima	6.848	216	211	7.275	-
Ostala finansiranja fizičkih lica	138.288	216	2.425	148.842	1.264
Ukupno	773.633	72.146	45.525	891.304	438.247

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Banka prati koncentraciju kreditnog rizika po privrednim granama i geografskim lokacijama. Koncentracija rizika u neto iznosima bilansne izloženosti po privrednim granama je kako slijedi:

Koncentracija rizika po privrednim sektorima	2022.		2021.	
	'000 BAM	%	'000 BAM	%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	10.183	1,15%	11.564	1,37%
Vađenje ruda i kamena	9.477	1,07%	13.304	1,58%
Prerađivačka industrija	143.728	16,19%	133.441	15,83%
Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	10.756	1,21%	10.041	1,19%
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	4.511	0,51%	1.450	0,17%
Građevinarstvo	55.593	6,26%	53.100	6,30%
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	152.842	17,21%	155.589	18,46%
Prijevoz i skladištenje	17.976	2,02%	18.865	2,24%
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hoteljerstvo i ugostiteljstvo)	10.491	1,18%	10.981	1,30%
Informacije i komunikacije	6.836	0,77%	4.316	0,51%
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2	0,0002%	36	0,004%
Poslovanje nekretninama	20.189	2,27%	13.139	1,56%
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	27.333	3,08%	26.377	3,13%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnost	4.195	0,47%	5.046	0,60%
Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje	6.181	0,70%	2.999	0,37%
Obrazovanje	1.301	0,15%	1.303	0,15%
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	6.602	0,74%	7.336	0,88%
Umjetnost, zabava i rekreacija	258	0,03%	236	0,03%
Ostale uslužne djelatnosti	3.446	0,39%	4.119	0,49%
Ukupno preduzeća	491.900	55,39%	473.242	56,16%
Stambeni	202.242	22,78%	193.709	22,99%
Ostalo	181.402	20,43%	161.660	19,18%
Samostalne zanatske radnje	12.447	1,40%	14.105	1,67%
Ukupno stanovništvo	396.091	44,61%	369.474	43,84%
Ukupno	887.991	100%	842.716	100%

Struktura finansiranja klijenata se redovno nadgleda od strane Sektora za kontrolu rizika kao i Komiteta za finansiranje i investicije u cilju prepoznavanja mogućih događaja koji bi mogli imati veliki utjecaj na portfolio finansiranja klijenata (uobičajeni rizični faktori) i ukoliko je potrebno ublažiti izloženost Banke prema određenim sektorima u ekonomiji.

Finansiranja su odobrena klijentima u Bosni i Hercegovini.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogrami i restrukturiranja

Restrukturirana imovina predstavlja imovinu koja je refinansirana, reprogramirana ili na neki drugi način konvertovana, odnosno imovina kod koje su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti, odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenim planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni kako bi Banka korisniku omogućila lakše servisiranje obaveza, a što je sigurnije i za Banku. Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi Komitet za finansiranje i investicije.

Reprogramirana i restrukturirana finansiranja u toku 2022. i 2021. godine data su u nastavku:

	Broj ponovno ugovorenih finansiranja klijenata	Vrijednost
2022.		
Pravna lica	14	9,886
Fizička li poduzetnici	4	745
Ukupno	18	10.631
2021.		
Pravna lica	2	146
Fizička li poduzetnici	3	177
Ukupno	5	323

Ukupna restrukturirana finansiranja prikazana su kako slijedi :

Stage	Bruto vrijednost 2022.	Bruto vrijednost 2021.
S1	182	287
S2	449	418
S3	17.582	10.555
Ukupno	18.213	11.260

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogrami i restrukturiranja (nastavak)

Stanja reprogramiranih i restrukturiranih finansiranja na dan 31. decembra 2022. i 2021. data su u nastavku:

	Bruto restruktuirana potraživanja 31.12.2021.	Nova restruktuirana potraživanja	Smanjenje restruktuiranih potraživanja	Bruto 31.12.2022.	Neto 31.12.2022.
Obrtnici	44	-	(9)	34	11
Stambena i hipotekarna finansiranja	351	710	(103)	958	744
Kreditne kartice i limiti po tekućim računima	-	-	-	-	-
Ostala finansiranja fizičkih lica	99	35	(54)	80	38
Stanovništvo	494	745	(166)	1.072	793
Pravna lica	6.205	9.886	(1.531)	14.561	6.530
Ukupno	6.699	10.631	(1.697)	15.633	7.323

	Bruto restruktuirana potraživanja 31.12.2020.	Nova restruktuirana na potraživanja	Smanjenje restruktuiranih potraživanja	Bruto 31.12.2021.	Neto 31.12.2021.
Obrtnici	44	-	-	44	30
Stambena i hipotekarna finansiranja	308	123	(80)	351	272
Kreditne kartice i limiti po tekućim računima	-	-	-	-	-
Ostala finansiranja fizičkih lica	62	54	(17)	99	82
Stanovništvo	470	177	(97)	494	384
Pravna lica	6.828	146	(769)	6.205	3.745
Ukupno	7.298	323	(866)	6.699	4.129

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Intenzivno praćenje klijenata

Za klijente čiji plasmani još ne ispunjavaju uslove za prenos u nekvalitetnu aktivu, a zahtjevaju pažljivu obradu i praćenje poslovanja, Banka uvodi intenzivno praćenje. Takve klijente Banka zbog različitih uzroka u poslovanju (značajan obim plasmana, izrazito negativan trend poslovanja, povećanje zaduženosti, utvrđivanje adekvatnosti kapitala klijenta, neplaćanje ili neredovno plaćanje obaveza) uvrštava na listu za intenzivno praćenje. Inicijativa za uvrštavanje određenog klijenta na listu za intenzivno praćenje dolazi od od Sektora za odobravanje kreditnog rizika, a donošenje odluke o uvrštavanju klijenata na listu za intenzivno praćenje je u nadležnosti Komiteta za finansiranje i investicije. Intenzivno praćenje znači da praćenje klijenata ostaje u poslovnom dijelu Banke, a u njegovu obradu se uključuju zaposlenici Sektora za naplatu.

Intenzivno praćenje klijenata prestaje u sljedećim slučajevima:

- zatvaranjem svih plasmana Banke prema klijentu (naplatom ili otpisom),
- donošenjem odluke Komiteta za finansiranje i investicije Banke o prijenosu potraživanja klijenata u Sektor za naplatu (u slučaju neispunjavanja strategije, odnosno daljeg pogoršanja položaja),
- pokretanjem stečajnog postupka nad klijentom,
- u drugim slučajevima kada rukovodstvo Banke donese odluku o prestanku intenzivnog praćenja

Upravljanje COVID 19 portfolijem

Pandemija COVID-19 koja se se razvila početkom 2020. godine, je imala značajan utjecaj na globalnu svjetsku ekonomiju, uključujući Bosnu i Hercegovinu. U cilju ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica Agencija za bankarstvo F BiH je krajem marta 2020. godine usvojila Odluku o privremenim mjerama koje Banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanim virusnim oboljenjem „COVID-19“ („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/20), Navedenom Odlukom, data je mogućnost da se klijentima koji su pogođeni negativnim efektima pandemije omogući održiv model koji će podržati uredno izmirenje obaveza. Obzirom na produženo djelovanje u kojoj se mnoga preduzeća i pojedinci suočavaju sa nedovoljnom likvidnošću i poteškoćama u izmirenju svojih obaveza, te nastavku pandemije, Agencija za bankarstvo F BiH je tokom 2020. i 2021. produžavala mogućnost odobravanja određenih mjera, te je i krajem 2021. godine produžila mogućnost odobravanja određenih mjera klijentima do 31.03.2022.godine.

Banka je nastojala da u saradnji sa klijentima pronađe najbolje moguće rješenje, te na taj način podrži privredu. Tokom 2022. godine došlo je do značajnog smanjenja portfolija, koji je bio obuhvaćen mjerama, te su klijenti nastavili da vraćaju obaveze u skladu sa novougovorenim rokovima otplate.

Banka je prilikom definisanja mjera imala individualan pristup prema klijentima pogođenim pandemijom, u oba segmenta poslovanja - Stanovništvo i Pravna lica, a u skladu sa Smjernicama Agencije. Uspostavljen je intenzivan monitoring poslovnih aktivnosti klijenta u cilju sticanja realne slike o kreditnoj sposobnosti. Nastojalo se u saradnji sa klijentima pronaći najprimjereni model otplate, koji će klijentima omogućiti da predstojeće ekonomske udare uspješno prebrode.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**4.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Banka je prilagodila sistem praćenja klijenata i klasifikacije rizika u okviru ranih znakova upozorenja, usljed objektivnih faktora koji su rezultat pandemije, Banka je redovno pratila ove klijente putem EWS sistema i kreditnog rejtinga (kvalitativnog/ukupnog), analizu posljednjih finansijskih izvještaja, kao i kroz redovne sastanke sa klijentima.

Dodatno, Banka je projekcije makroekonomskih parametara prilagodila uslijed očekivanog razvoja makroekonomskih parametara, što je u konačnici uticalo na povećanje ECL-a.

U skladu sa Odlukama Agencije za bankarstvo F BiH Banka je odobrila mjere klijentima kako slijedi (Broj dužnika se odnosi na broj partija finansijskih instrumenata):

2022.	Odobreni zahtjev za mjeru		Aktivne mjere		Istekle mjere	
	Broj dužnika	Izloženost na dan 31.12.2022.	Broj dužnika	Izloženost na dan 31.12.2022	Broj dužnika	Izloženost na dan 31.12.2022
Pravna lica	150	69.936	26	10.788	124	59.147
Fizička lica	1.024	32.221	85	3.991	939	28.230
Ukupno	1.174	102.157	111	14.779	1.063	87.377
2021.	Odobreni zahtjev za mjeru		Aktivne mjere		Istekle mjere	
	Broj dužnika	Izloženost na dan 31.12.2022.	Broj dužnika	Izloženost na dan 31.12.2022	Broj dužnika	Izloženost na dan 31.12.2022
Pravna lica	476	124.611	97	28.616	379	95.995
Fizička lica	1.987	42.046	143	4.769	1.844	37.277
Ukupno	2.463	166.657	240	33.385	2.223	133.272

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kvalitet portfolija za koji su odobrene mjere aktivne

31.12.2022 Djelatnost	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednost i S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravke vrijednosti	Neto izložen ost
Prerađivačka industrija	1.102	390	158	1.651	21	47	79	147	1.504
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	1.390	1.967	2	3.359	17	194	1	212	3.147
Građevinarstvo	-	-	3.478	3.478	-	-	3.138	3.138	340
Prijevoz i skladištenje	79	1.735	-	1.814	2	140	-	142	1.672
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	-	-	54	54	-	-	8	8	46
Poslovanje nekretninama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale djelatnosti	176	99	157	432	3	40	24	667	365
Pravna lica	2.747	4.191	3.849	10.788	43	421	3.250	3.714	7.074
Opća potrošnja	331	35	176	542	3	3	161	167	375
Stambena izgradnja	2.231	395	470	3.095	22	32	315	369	2.726
Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	275	-	78	354	4	-	59	63	291
Stanovništvo	2.837	430	724	3.991	29	35	535	599	3.392
Ukupno	5.584	4.621	4.573	14.779	72	456	3.785	4.313	10.466

31.12.2021 Djelatnost	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravke vrijednosti	Neto izložen ost
Prerađivačka industrija	7.346	1.858	179	9.383	125	213	27	365	9.018
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	2.492	2.568	-	5.060	38	246	-	284	4.776
Građevinarstvo	-	-	3.518	3.518	-	-	529	529	2.989
Prijevoz i skladištenje	2.992	2.026	-	5.018	67	198	-	265	4.753
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	-	-	1.573	1.573	-	-	250	250	1.323
Poslovanje nekretninama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale djelatnosti	2.863	428	772	4.064	48	34	201	283	3.781
Pravna lica	15.693	6.880	6.042	28.616	278	691	1.007	1.976	26.640
Opća potrošnja	560	54	135	749	6	4	115	125	624
Stambena izgradnja	2.841	384	303	3.528	28	31	124	183	3.345
Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	353	58	81	492	4	5	43	52	440
Stanovništvo	3.754	496	519	4.769	38	40	282	360	4.409
Ukupno	19.448	7.376	6.561	33.385	316	731	1.289	2.336	31.049

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.3 Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija po osnovu profitne marže, valuta i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su profitne marže, kurs stranih valuta i cijene kapitala.

Uprava postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgledaju odbori za upravljanje rizikom Banke.

4.4 Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizlazi iz aktivnosti finansiranja, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontrolira se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranu valutu ili vezane za stranu valutu.

Dnevno upravljanje valutnom pozicijom Banke, temeljem zakonske regulative i internih pravila, je odgovornost Sektor sredstava i finansijskih institucija, a izvještavanje o valutnoj poziciji je odgovornost Sektora za kontrolu rizika.

U cilju učinkovitijeg upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursovima i riziku stranih valuta.

Banka je imala slijedeće značajne valutne pozicije na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, Banka ima veliki broj ugovora s valutnom klauzulom. Vrijednost u domaćoj valuti glavnice i profitne marže kod takvih ugovora određuje se kretanjem kursa strane valute.

Na dan 31. decembra 2022.	BAM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Finansijska imovina					
Novac i sredstva kod banaka	285.672	102.891	1.683	11.549	401.795
Obavezna rezerva kod CBBH	131.990	-	-	-	131.990
Plasmani bankama	25	-	9.492	-	9.517
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD	28	45	2	-	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	339	-	-	-	339
Finansiranje klijenata	887.991	-	-	-	887.991
Unaprijed plaćeni porez na dobit	48	-	-	-	48
Ostala finansijska imovina	3.537	224	1	1	3.763
Ukupna finansijska imovina	1.309.630	103.160	11.178	11.550	1.433.518
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	-	-	-	-	-
Depoziti klijenata	966.863	289.330	10.973	11.068	1.278.234
Obaveze za primljene pozajmice	-	-	-	-	-
Obaveze za najam	2.001	-	-	-	2.001
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	337	-	-	-	337
Obaveza za porez na dobit	644	-	-	-	644
Ostale finansijske obaveze	14.172	726	70	14	14.982
Ukupno finansijske obaveze	984.017	290.056	11.043	11.082	1.296.198
Neto dna pozicija	325.613	(186.896)	135	468	139.320

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.4 Valutni rizik (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021.	BAM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Finansijska imovina					
Novac i sredstva kod banaka	325.011	71.052	1.081	10.668	408.812
Obavezna rezerva kod CBBH	129.098	-	-	-	129.098
Plasmani bankama	35	59.455	12.363	-	71.853
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD	28	45	2	-	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	289	-	-	-	289
Finansiranje klijenata	842.716	-	-	-	842.716
Unaprijed plaćeni porez na dobit	864	-	-	-	864
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	5.290	519	1	2	5.812
Ukupna finansijska imovina	1.303.331	132.071	13.447	10.670	1.459.519
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	-	19.568	-	-	19.568
Depoziti klijenata	881.340	286.380	13.158	10.082	1.190.960
Obaveze za primljene pozajmice	949	97.792	-	-	98.741
Obaveze za najam	2.309	-	-	-	2.309
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	330	-	-	-	330
Obaveza za porez na dobit	-	-	-	-	-
Ostale finansijske obaveze	15.809	961	159	1	16.930
Ukupno finansijske obaveze	900.737	404.701	13.317	10.083	1.328.838
Neto devizna pozicija	402.594	(272.630)	130	587	130.681

Razlika u neto deviznoj poziciji u 2022. i 2021. godini proizlazi iz činjenice da su finansiranja sa valutnom klauzulom vezanom za EUR iskazana u poziciji BAM. Obzirom, da pozicije ostalih valuta ne pokazuju značajniju neusklađenost, Banka nije u značajnoj mjeri izložena valutnom riziku

Analiza osjetljivosti - strane valute

Banka je uglavnom izložena valutama EUR i USD budući da je BAM fiksno vezan za EUR (1 EUR = 1,95583 BAM). Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Značajnija izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD. Analiza osjetljivosti urađena je na bazi 10%-tnog povećanja ili smanjenja kursa USD-a u odnosu na domaću valutu.

	Efekat USD	
	2022.	2021.
Promjena rezultata (+/-)	14	13

Banka uzima izloženost na efektne promjene na prevladavajuće kursne razlike na finansijsku poziciju i novčani tok. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim vala kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.5 Upravljanje rizikom profitne marže

Poslovanje Banke je pod utjecajem rizika promjene profitnih marži, u onoj mjeri u kojoj imovina i obaveze koji nose profitnu maržu dospijevaju ili im se mijenjaju profitne marže u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Većina ugovora o finansiranju pravnih i fizičkih lica su inicijalno ugovoreni sa profitnim maržama koje su zasnovane na šestomjesečnom EURIBOR-u. Promjena marži se vrši u skladu sa promjenama na tržištu.

Osjetljivost imovine i obaveza na kretanje profitne marže

Tabela u nastavku daje kratak prikaz izloženosti Banke riziku profitne marže na kraju godine. Sredstva i obaveze Banke su u tabeli prikazani po knjigovodstvenoj vrijednosti i kategorizirani govorenom roku dospijeća ili promjene profitne marže.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4-5 Upravljanje rizikom profitne marže (nastavak)

Na dan 31. decembra 2022.	Bez profitne marže	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes, do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno	Fiksna profitna marža
Finansijska aktiva								
Novac i sredstva kod banaka	135.494	266.301	-	-	-	-	-	-
Obavezna rezerva kod CBBH	-	131.990	-	-	-	-	401.795	-
Plasmani kod drugih banaka	-	9.517	-	-	-	-	131.990	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	75	-	-	-	-	-	9.517	9.517
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	339	-	-	-	-	-	75	-
Finansiranje klijenata	6.958	41.141	51.807	232.486	358.428	197.172	339	-
Unaprijed plaćeni porez na dobit	48	-	-	-	-	-	887.991	-
Ostala finansijska aktiva po amortizovanom trošku	3.763	-	-	-	-	-	48	-
Ukupno finansijska aktiva	146.677	448.949	51.807	232.486	358.428	197.172	1.435.518	9.517
Finansijske obaveze								
Depoziti banaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Depoziti klijenata	564.148	253.017	45.558	193.800	219.333	2.378	1.278.234	1.278.234
Obaveze za primljene pozajmice	-	-	-	-	-	-	-	-
Obaveze za najam	2.001	-	-	-	-	-	2.001	-
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	337	-	-	-	-	-	-	-
Obaveza za porez na dobit	644	-	-	-	-	-	337	-
Ostale finansijske obaveze	14.982	-	-	-	-	-	644	-
Ukupno finansijske obaveze	582.112	253.017	45.558	193.800	219.333	2.378	1.296.198	1.278.234
Neuskladenost profitne marže	(435-435)	195-932	6.249	38.686	139.095	194.794	139.320	(1.268.717)

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4-5 Upravljanje rizikom profitne marže (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021.	Bez profitne marže	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno	Fiksna profitna marža
Finansijska aktiva								
Novac i sredstva kod banaka	101.410	307.402	-	-	-	-	408.812	-
Obaveza rezerva kod CBBH	-	129.098	-	-	-	-	129.098	-
Plasmani kod drugih banaka	-	71.853	-	-	-	-	71.853	71.853
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	75	-	-	-	-	-	75	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	289	-	-	-	-	-	289	-
Finansiranje klijenata	13.085	31.057	31.445	225.493	345.998	195.638	842.716	-
Unaprijed plaćeni porez na dobit	864	-	-	-	-	-	864	-
Ostala finansijska aktiva po amortizovanom trošku	5.812	-	-	-	-	-	5.812	-
Ukupno finansijska aktiva	121.535	539.410	31.445	225.493	345.998	195.638	1.459.519	71.853
Finansijske obaveze								
Depoziti banaka	-	1	-	9	19.558	-	19.568	19.568
Depoziti klijenata	478.936	278.177	21.686	144.194	266.358	1.609	1.190.960	1.189.665
Obaveze za primljene pozajmice	98.741	-	-	-	-	-	98.741	98.741
Obaveze za najam	2.309	-	-	-	-	-	2.309	-
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	330	-	-	-	-	-	330	-
Obaveze za porez na dobit	0	-	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske obaveze	16.930	-	-	-	-	-	16.930	-
Ukupno finansijske obaveze	597.246	278.178	21.686	144.203	285.916	1.609	1.328.838	1.307.974
Neusklađenost profitne marže	(474.711)	261.232	9.759	81.290	60.082	194.029	130.681	(1.236.121)

Analiza osjetljivosti – profitna marža

U zavisnosti od neto zaduženosti u nekom vremenskom periodu, bilo koja promjena profitne marže ima proporcionalan uticaj na rezultat Banke. Izloženost Banke stopama profitnih marži na fiksnu imovinu i obaveze je detaljno prikazana u dijelu koji govori o upravljanju rizikom likvidnosti.

Da su profitne marže na plasmane i depozite bile za 1% više/nije, sa svim ostalim parametrima nepromijenjenim, dobit/gubitak bi bio viši/nizi za iznos 305 hiljada BAM (2021. godina: 259 hiljade BAM), zbog viših/nizih troškova profitnih marži.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Tretirajući rizik likvidnosti Banka konsolidira svoje operacije u skladu sa relevantnim odlukama i internim politikama usmjerenim na održavanje rezervi likvidnosti, harmonizaciju sredstava i obaveza sa indikatorima i limitima likvidnosti.

Banka ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih lica, uzete namjenske kreditne linije/pozajmice i dionički kapital. To povećava fleksibilnost finansiranja, ograničava ovisnost o bilo kojem pojedinačnom izvoru i općenito umanjuje trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti korištenjem obaveza različitih dospijeca. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva. Nadalje, Banka drži portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Ročnost imovine i obveza te kapitala i rezervi Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine prikazana je u tabeli u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospijeca, uz izuzetak vlasničkih udjela po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koji su razvrstani u skladu s njihovom sekundarnom likvidnošću, u periodu dospijeca do jednog mjeseca kao i obavezna rezerva.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2022. godine*(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)****4.6 Rizik likvidnosti (nastavak)**

Na dan 31. decembra 2022.	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno
Finansijska imovina						
Novac i sredstva kod Banaka	401.795	-	-	-	-	401.795
Obavezna rezerva kod CBBH	131.990	-	-	-	-	131.990
Plasmani kod drugih Banaka	9.517	-	-	-	-	9.517
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	75	-	-	-	-	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	339	-	-	-	-	339
Finansiranje klijenata	43.050	52.027	233.521	361.270	198.123	887.991
Plaćeni porez na dobit	48	-	-	-	-	48
Ostala finansijska imovina	3.763	-	-	-	-	3.763
Ukupna finansijska imovina	590.577	52.027	233.521	361.270	198.123	1.435.518
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka	-	-	-	-	-	-
Depoziti klijenata	800.469	47.492	197.740	225.655	6.879	1.278.234
Pozajmice	-	-	-	-	-	-
Obaveze za najam	2.001	-	-	-	-	2.001
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	337	-	-	-	-	337
Obaveze za porez na dobit	644	-	-	-	-	644
Ostale finansijske obaveze	14.982	-	-	-	-	14.982
Ukupno finansijske obaveze	818.433	47.492	197.740	225.655	6.879	1.296.198
Potencijalne i preuzete obaveze	127.644	-	-	-	-	127.644
Neusklađenost ročne strukture	(355.500)	4.535	35.781	135.615	191.244	11.676

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4- Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.6 Rizik likvidnosti (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021.	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 1 do 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno
Finansijska imovina						
Novac i sredstva kod Banaka	408.812	-	-	-	-	408.812
Obavezna rezerva kod CBBH	129.098	-	-	-	-	129.098
Plasmani kod drugih Banaka	71.853	-	-	-	-	71.853
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	75	-	-	-	-	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	289	-	-	-	-	289
Finansiranje clijenata	37.435	34.657	227.341	347.349	195.934	842.716
Unaprijed plaćeni porezi	864	-	-	-	-	864
Ostala finansijska imovina	5.812	-	-	-	-	5.812
Ukupna finansijska imovina	654.238	34.657	227.341	347.349	195.934	1.459.519
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka	1	-	9	19.558	-	19.568
Depoziti clijenata	747.714	21.847	144.381	270.442	6.576	1.190.960
Obaveze za primljene Pozajmice	-	24	98.717	-	-	98.741
Obaveze za najam	2.309	-	-	-	-	2.309
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	330	-	-	-	-	330
Ostale finansijske obaveze	16.930	-	-	-	-	16.930
Ukupno finansijske obaveze	767.283	21.871	243.107	290.000	6.576	1.328.838
Potencijalne i preuzete obaveze	80.364	-	-	-	-	80.364
Neusklađenost ročne strukture	(193.409)	12.786	(15.766)	57.349	189.358	50.317

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.7 Prezentacija finansijskih instrumenata po klasifikaciji

U svrhu mjerenja, Banka klasificira finansijska sredstva po sljedećim kategorijama: (a) finansiranje clijenata i potraživanja, (b) finansijska sredstva po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak i (c) finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobiti. Finansijske obaveze se klasificiraju kao ostale finansijske obaveze.

Sljedeće tabele prikazuju usklađivanje finansijskih sredstava prema navedenoj klasifikaciji.

31. decembar 2022.	Amortizovani trošak	Po fer vrijednost i iskazana kroz dobit ili gubitak	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvat nu dobit	Ukupno
Imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	401.795	-	-	401.795
Obavezna rezerva kod Centralne banke	131.990	-	-	131.990
Plasmani bankama	9.517	-	-	9.517
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	75	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	339	-	339
Finansiranje clijenata	887.991	-	-	887.991
Plaćeni porez na dobit	48	-	-	48
Ostala finansijska imovina	3.763	-	-	3.763
	1.435.104	339	75	1.435.518
31. decembar 2021.	Amortizovani trošak	Po fer vrijednost i iskazana kroz dobit ili gubitak	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvat nu dobit	Ukupno
Imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	408.812	-	-	408.812
Obavezna rezerva kod Centralne banke	129.098	-	-	129.098
Plasmani bankama	71.853	-	-	71.853
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	75	289
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	289	-	75
Finansiranje clijenata	842.716	-	-	842.716
Plaćeni porez na dobit	864	-	-	864
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	5.812	-	-	5.812
	1.459.155	289	75	1.459.519

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.8 Procjena fer vrijednosti

Tabela ispod analizira finansijske instrumente iskazane po fer vrijednosti, metodom procjene. Različiti nivoi su definisani na slijedeći način:

- Kotirane cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i obaveze (Nivo 1), gdje su kotirane cijene stvarne trgovine često na raspolaganju (tj. Preko 90% dana trgovanja u godini)
- Inputi osim kotiranih cijena uključenih u nivou 1 koji su vidljivi za imovinu ili obavezu, direktno (kao cijene) ili indirektno (izvedeni iz cijena) (Nivo 2),
- Inputi za imovinu ili obavezu koji se ne zasnivaju na vidljivim podacima tržišta (neuočljivi inputi) (Nivo 3).

Naredna tabela predstavlja finansijsku imovinu i obaveze Banke izmjerene po fer vrijednosti na dan 31. decembar 2022. godine.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Finansijska sredstva:				
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	75	-	75
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	339	-	339
Ukupna sredstva	-	414	-	414

Naredna tabela predstavlja finansijsku imovinu i obaveze Banke izmjerene po fer vrijednosti na dan 31. decembar 2021. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Finansijska sredstva:				
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	75	-	75
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	289	-	289
Ukupna sredstva	-	364	-	364

Tehnike vrednovanja koje se koriste za određivanje fer vrijednosti

Specifične tehnike vrednovanja koje se koriste za vrednovanje finansijskih instrumenata uključuju:

- korištenje kotirane tržišne cijene ili kvote dilera za slične instrumente
- fer vrijednost preostalih finansijskih instrumenata se određuje pomoću analize diskontovanog novčanog toka.

Sve procjene fer vrijednosti uključene su u nivo 2, osim za vlasničke vrijednosne papire koji ne kotiraju na berzi, gdje su procjene fer vrijednosti utvrđene na osnovu sadašnje vrijednosti i ištenih diskontovanih stopa prilagođenih za r ugovorne strane ili vlastiti kreditni rizik.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.9 Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom su:

- Zadovoljiti kapitalne uslove koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- Očuvati sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem u cilju nastavka osiguravanja povrata dioničarima i beneficija ostalim zainteresovanim stranama;
- Održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Uprava Banke kao i Komitet za upravljanje aktivom i pasivom redovno nadgleda adekvatnost i stanje kapitala i o tome izvještava Nadzorni odbor.

Banka, u skladu sa Odluku o izračunavanju kapitala banke (Službene novine FBiH, broj: 81/17 i 37/20) (u daljem tekstu: Odluka), mora u svakom trenutku ispunjavati sljedeći minimum kapitalnih zahtjeva:

1. stopu redovnog osnovnog kapitala od 6,75% (CET1 stopa), kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
2. stopu osnovnog kapitala od 9% (T1 stopa), kao odnos osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku i
3. stopu regulatornog kapitala od 12%, kao odnos regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Prema ovoj Odluci, Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja, i to:

1. Osnovni kapital (T1) Banke predstavlja zbir stavki redovnog osnovnog kapitala (CET1) nakon regulatornih usklađivanja i stavki dodatnog osnovnog kapitala (AT1) nakon regulatornih usklađivanja.
2. Dopunski kapital (T2) Banke se sastoji od stavki dopunskog kapitala Banke nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja i primjene privremenog izuzeća od odbitka od regulatornog kapitala, Dopunski kapital ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.

Ukupan iznos izloženosti riziku Banka izračunava kao zbir sljedećih stavki:

- iznosi izloženosti ponderisani rizikom za kreditni rizik,
- kapitalni zahtjevi koji se odnose na tržišne rizike (valutni rizik, rizik namirenja, robni rizik)
- kapitalni zahtjevi za operativni rizik.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**4.9 Upravljanje kapitalom (nastavak)**

U narednoj tabeli dat je kratak prikaz strukture regulatornog kapitala i stopa adekvatnosti kapitala:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Regulatorni kapital Banke (nerevidirano)*	145.262	142.507
Iznosi izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik	813.677	813.717
Izloženosti riziku za valutni rizik	-	-
Izloženosti riziku za operativni rizik	53.642	51.940
Ukupan iznos izloženosti riziku	867.319	865.657
Stopa redovnog osnovnog kapitala	16,8%	16,5%
Stopa osnovnog kapitala	16,8%	16,5%
Stopa regulatornog kapitala	16,8%	16,5%
Stopa redovnog osnovnog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	8,25%	8,10%
Stopa osnovnog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	10,50%	10,81%
Stopa regulatornog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	13,50%	14,41%

*Regulatorni kapital Banke će biti revidiran tokom provođenja regulatornih revizorskih procedura

Minimalna stopa adekvatnosti kapitala, po regulativi iznosi 12%. Uprava Banke smatra da je Banka u toku 2022. i 2021. godine bila u potpunosti usklađena sa zahtjevima za upravljanjem kapitalom u skladu sa zahtjevima internih akata i regulativa koje propisuje Agencija.

5. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka pravi procjene i pretpostavke o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se provjeravaju, a zasnivaju se na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali uprkos tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti procjena. Procjena umanjenja vrijednosti portfolija finansiranja klijenata Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjena. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađenosti knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

Umanjenje vrijednosti finansiranja klijenata

Banka redovno pregleda svoj portfolio kako bi procijenila adekvatnost umanjenja vrijednosti. U odluci da li umanjenje vrijednosti treba biti priznato kroz izvještaj o svebuhvatnoj dobiti za godinu. Banka pravi procjenu da li postoje bilo kakvi događaji koji indiciraju da postoji mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova na nivou portfolija prije nego što se umanjenje može identificirati na nivou individualne izloženosti. Ovi događaji mogu uključivati podatke koji upućuju da postoji negativna promjena u naplativosti potraživanja od dužnika u grupi, ili ukoliko postoje državni ili lokalni ekonomski uslovi koji koreliraju sa nenaplativosti imovine u grupi. Uprava koristi procjene bazirano na historijskom trošku za imovinu koja ima karakteristike kreditnog rizika i objektivne dokaze o umanjenju vrijednosti slične onima na nivou portfolija. Metodologija i pretpostavke korištene pri procjeni iznosa i vremenskog aspekta budućih gotovinskih tokova se redovno pregleda kako bi se smanjila razlika između procijenjenih i stvarnih gubitaka.

Rezervisanja za otpremnine

Rezervisanja za otpremnine se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

Stečena imovina

Stečena imovina predstavlja finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja finansiranja komitenata u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju i uključuju se u stavke nekretnine i oprema, ostala sredstva ili zalihe u sklopu ostalih sredstava, u zavisnosti od njihove prirode i namjere Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Obaveze za poreze

Banka formira poreznu obavezu u skladu s poreskim zakonima Federacije Bosne i Hercegovine. Poreska prijava podložna je odobravanju od strane poreskih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreskog obveznika. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja Uprave. Kao rezultat navedenog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata koje mogu biti značajne. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, period zastare poreske obaveze je pet godina. To znači da poreske vlasti imaju pravo da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala.

6. Neto prihodi od profitne marže i slični prihodi po efektivnoj profitnoj marži

	2022.	2021.
Prihodi od finansiranja pravnih lica (Musharaka)	19.797	18.619
Prihodi od finansiranja fizičkih lica (Musharaka. Ijara)	19.558	18.318
Prihod od poslovanja sa drugim bankama (Murabaha. Wakala)	1.533	1.039
<i>Prihodi od finansiranja i ulaganja</i>	<i>40.888</i>	<i>37.976</i>
Troškovi po osnovu obaveza prema pravnim licima (Musharaka)	(2.034)	(2.476)
Troškovi po osnovu obaveza prema fizičkim licima (Musharaka)	(2.796)	(3.515)
Troškovi po osnovu obaveza prema bankama (Murabaha. Wakala)	(2.286)	(1.757)
<i>Troškovi po osnovu obaveza prema klijentima i bankama</i>	<i>(7.116)</i>	<i>(7.749)</i>
Ukupno	33.772	30.227

7. Neto prihodi od naknada i provizija

	2022.	2021.
Naknade od usluga platnog prometa	7.250	6.344
Konverzija stranih valuta	2.206	1.521
Izdavanje garancija i akreditiva	1.125	1.200
Prihod od provizije - kupoprodaja deviza	227	142
Ostale usluge banke	7.830	6.614
<i>Ukupno prihodi od naknada i provizija</i>	<i>18.638</i>	<i>15.821</i>
Trošak naknada po kartičnom poslovanju	(2.406)	(1.893)
Troškovi efektivne i ino banaka	(392)	(301)
Trošak platnog prometa	(721)	(649)
Troškovi po osnovu kupoprodaje deviza	(50)	(34)
Troškovi konverzije	(935)	(541)
<i>Ukupno rashodi od naknada i provizija</i>	<i>(4.504)</i>	<i>(3.418)</i>
Ukupno	14.134	12.403

8. Rezervisanja

	2022.	2021.
Neto kreditni gubitci od finansijske imovine po amortizovanom trošku (Napomena 15, 18.1-18.4)	3.509	9.264
Rezervisanja za kreditni rizik obaveza i datih garancija (Napomena 25)	44	32
Ostala rezervisanja (Napomena 25)	1.387	721
Rezervisanja za sudske troškove (Napomena 25)	-	450
Ukupno	4.940	10.467

9. Ostali dobici/gubici iz ostale finansijske imovine

	2022.	2021.
Dobici od kursnih razlika, neto	1.355	957
Dobici/(gubici) od imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto	50	178
Prihod od dividendi	14	17
Ukupno	1.419	1.152

10. Dobici/gubici od dugoročne nefinansijske imovine

	2022.	2021.
Neto (dobici)/gubici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	(24)	(4)
Neto dobici/(gubici) od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja	6	-
Neto dobici/(gubici) od dugotrajne imovine namijenjene prodaji	10	(170)
Ukupno	(8)	(174)

11. Troškovi zaposlenih

	2022.	2021.
Plate	8.030	8.092
Porezi i naknade iz i na plate	5.196	5.084
Ukupno	13.226	13.176

Prosječan broj zaposlenih u 2022. godini iznosio je 427 (2021: 447).

Troškovi osoblja uključuju 2.859 hiljada BAM (2021: 2.724 hiljada BAM) obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih Zavodu za penziono osiguranje. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate zaposlenih.

12. Ostali operativni troškovi

	2022.	2021.
Ostali troškovi zaposlenih	2.394	2.574
Troškovi osiguranja depozita	2.383	2.076
Kancelarijski materijal i troškovi održavanja	1.571	1.448
Troškovi obezbjeđenja	1.158	1.012
Troškovi regulatora	927	832
Profesionalne usluge	756	752
Telekomunikacijski troškovi	648	757
Nadzorni odbor i skupština dioničara	450	332
Marketing i reprezentacija	432	707
Troškovi taksi	360	259
Ugovori na određeno - posredovanje	293	1.420
Troškovi energije pošte i komunikacije	271	287
Troškovi organizacije konferencija	271	5
Komunalije	199	192
Troškovi SWIFTA	183	173
Trošak goriva	147	101
Zakup	106	106
Troškovi plastika za izradu VISA kartica	69	73
Troškovi obrazovanja	60	72
Troškovi najma	57	72
Obračunato porezi i doprinosi	53	127
Članarine	41	56
Gubici od prodaje stečene imovine	-	170
Kazne	-	3
Sudski troškovi	-	3
Ostali troškovi	533	510
Ukupno	13.362	14.117

13. Ostali operativni prihodi

	2022.	2021.
Prihod od organizacije sajma	633	17
Prihod od stečene imovine	258	290
Naplaćena otpisana potraživanja od finansiranja klijenata – glavnica	175	93
Naplaćeni sudski sporovi	50	47
Ostali prihodi	79	-
Ukupno	1.195	524

14. Trošak poreza na dobit

Komponente poreza na dobit se mogu prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Tekući porez	1.536	1.014
Odloženi poreski rashodi	65	65
Odloženi poreski prihod	212	(524)
Ukupno trošak poreza na dobit	1.813	555

Usklađivanje računovodstvene dobiti i poreza na dobit

	2022.	2021.
Dobit prije oporezivanja	16.491	3.773
Porez na dobit po stopi od 10%	1.649	377
Usklađenja za:		
- poresko nepriznati prihodi	(1)	(2)
- poresko nepriznati troškovi	60	639
- kapitalni gubitci priznati u 2021. godini	(170)	-
- efekti niže/više amortizacije stope za poreske svrhe	65	65
Iznos poreza za godinu	1.602	1.079
Efektivna stopa poreza na dobit (%)	9,71%	28,62%

Promjene u odloženim poreskim obavezama su kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na 1. januar	194	129
Neto promjene u odloženim poreskim obavezama	65	65
Odložena poreska obaveza na 31. decembar (Napomena 14)	259	194

Odložna poreska sredstva se odnose na privremene poreske razlike po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka za Stage 1 i 2 (finansiranja, ostala aktiva, vanbilans i stečena imovina).

Promjene u odloženim poreskim sredstvima su kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na 1. januar	2.698	2.174
Neto promjene u odloženim poreskim sredstvima	(212)	524
Odložena poreska sredstva na 31. decembar	2.486	2.698

15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Račun kod Centralne banke	266.567	307.709
Računi kod drugih banaka	106.466	74.256
Novac u blagajni	29.474	27.400
Umanjenje vrijednosti	(712)	(553)
Ukupno	401.795	408.812

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koja niti kasne niti su obezvrijeđena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu historijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane.

15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti (nastavak)

Ugovorne strane sa eksternim kreditnim rejtingom (Moody's)	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
A	30.553	-
A1	232	240
A2	22.551	-
A3	-	-
BA1	-	-
BA2	-	-
BAA1	-	31.989
BAA2	-	-
B3	-	-
CAA1	-	-
CAA3	-	-
BB (Standard Poor's)	-	-
BBB (Fitch)	-	7.089
BB (Fitch)	-	-
B (Fitch)	9.628	9.633
Nije rangirano	43.502	25.305
	106.466	74.256

Centralna Banka Bosne i Hercegovine nema kreditni rejting, prema tome korišten je kreditni rejting zemlje (B 3 sa stabilnim izgledima prema Moody's, rejting potvrđen u julu 2022. godine, B sa stabilnim izgledima prema Standard Poor's-u, također potvrđen u februaru 2022. godine).

Kretanje rezervi na umanjene vrijednosti novčanih sredstava je kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Stanje na dan 1. januara	553	402
Neto povećanje/(smanjenje) rezervisanja (Napomena 8)	159	151
Stanje na dan 31. decembar	712	553

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Vlasnički udjeli u povezanim licima	10	10
Ostali vlasnički udjeli	65	65
Ukupno	75	75

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (nastavak)

Vlasnički udjeli koji ne kotiraju na berzi su sljedeći:

Društvo	Aktivnost	% vlasništva	Iznos	Država
Islamska međunarodna agencija za rejting	Agencija za rejting islamskih institucija	0,05	2	Kraljevina Bahrein
Registar vrijednosnih papira Federacije Bosne i Hercegovine	Registracije, čuvanje i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	0,687	18	Bosna i Hercegovina
BBI Real Estate d.o.o. Sarajevo	Upravljanje nekretninama i razvoj nekretnina za prodaju	0,03	10	Bosna i Hercegovina
S.W.I.F.T. SCRL, Avenue Adele 1, B-1310 La Hulpe	Services of secure messaging to financial institutions	0.0005	45	Belgium

17. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Vlasnički udjeli koji kotiraju na berzi</i>		
Udjeli – društva u zemlji	339	460
Prodaja dijela portfolia	-	171
Ukupno	339	289

Tokom 2022. godine Banka je izvršila usklađenje fer vrijednosti preostalog portfolia što je rezultiralo povećanjem njegove vrijednosti u iznosu od 50,2 hiljade BAM (2021. godine: povećanje u iznosu od 66 hiljada BAM). Primljene dividende na osnovu vlasničkih udjela koji kotiraju na berzi iznosile su 13,7 hiljada BAM (2021. godine: 16,7 hiljada BAM).

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koji niti kasne niti su obezvrijeđena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu historijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane. Obzirom da kreditni rejtingi emitenata nisu bili na raspolaganju, korišteni su rejtingi država, shodno tome na dan 31. decembra 2022. godine izloženost na imovini prema Moody's se nalazi u kategoriji B3 sa stabilnim izgledima u iznosu od 339 hiljada BAM (2021. godina - Bosna i Hercegovina B3 sa stabilnim izgledima 289 hiljada BAM).

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

18. Finansijska imovina po amortizovanom trošku

18.1 Finansiranje klijenata

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Preduzeća</i>		
- kratkoročni	187.652	172.528
- dugoročni	342.794	339.368
	530.446	511.896
<i>Stanovništvo</i>		
- kratkoročni	8.067	8.532
- dugoročni	399.445	370.876
	407.512	379.408
<i>Ukupno bruto finansiranje klijenata</i>	937.958	891.304
Umanjenje vrijednosti	(49.967)	(48.588)
Neto finansiranje klijenata	887.991	842.716

Finansiranje klijenata se odnosi na klijente u Bosni i Hercegovini.

Promjene na umanjenju vrijednosti finansiranja klijenata dato je kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Stanje na dan 1. januara	48.588	45.119
Neto povećanje/(smanjenje) (Napomena 8)	3.636	7.184
Računovodstveni otpisi	(1.760)	(3.525)
Trajni otpis	(497)	(190)
Stanje na dan 31. decembar	49.967	48.588

Profitne stope za finansiranje kupaca, date na dan 31. decembar 2022. i 2021. godine sumirane su kako slijedi:

	31. decembar 2022.		31. decembar 2021.	
	'000 BAM	Godišnja profitna stopa	'000 BAM	Godišnja profitna stopa
Pravna lica	530.446	0,99%- 11,00%	511.896	0,50%-9,85%
Stanovništvo	407.512	1,81%- 13,09%	379.408	1,96%-12,17%
Ukupno	937.958		891.304	

18.2. Obavezna rezerva kod Centralne banke

Obavezna rezerva predstavlja iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine („CBBH“). Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj su valuti izraženi. U osnovicu za obračun obavezne rezerve ulazi 10% iznosa stanja depozita i pozajmljenih sredstava.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obavezna rezerva - bruto	132.122	129.227
Umanjenje vrijednosti	(132)	(129)
Ukupno	131.990	129.098

Kretanje rezervi na umanjeње vrijednosti obavezne rezerve je kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Stanje na dan 1. januara	129	107
Umanjenje vrijednosti povećanje/(smanjenje), neto	3	22
(Napomena 8)		
Stanje na dan 31. decembra	132	129

18.3 Plasmani kod drugih banaka

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Plasmani kod drugih banaka – bruto	9.565	72.216
Umanjenje vrijednosti	(48)	(364)
Ukupno	9.517	71.852

U 2022. godini profitne marže na plasmane u EUR kretale su se od 0,30% do 2,5% godišnje (31. decembra 2021. godine - profitne marže na plasmane u EUR su se kretale od 0,25% do 1,50% godišnje)

Promjene na umanjeњу vrijednosti plasmana kod drugih banaka su kako slijedi:

	31. decembar 2022	31. decembar 2021.
Stanje na 1. januar	364	333
Umanjenje vrijednosti povećanje/(smanjenje), neto	(316)	31
(Napomena 8)		
Stanje na dan 31. decembar	48	364

18.3 Plasmani kod drugih banaka (nastavak)

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Ugovorne strane sa i bez eksternog kreditnog rejtinga		
BBB (Fitch Ratings)	-	-
BB (Fitch Ratings)	-	-
B (Fitch Ratings)	4.015	-
BB (Standard Poor's)	-	60.996
B (Standard Poor's)	5.478	-
Nije rangirano	24	10.857
	9.517	71.853

18.4 Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja za subvencije	1.952	2.430
Potraživanja od drugih banaka po kartičnom poskovanju	699	1.355
Potraživanja za Western Union	596	1.118
Potraživanja za naknade	400	377
Potraživanja od Države	30	48
Ostala finansijska imovina	527	898
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	(441)	(414)
Ukupno	3.763	5.812

Kretanja na umanjenju vrijednosti za ostalu imovinu :

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Stanje na 1 Januar	414	266
Umanjenje vrijednosti povećanje/(smanjenje), neto (Napomena 8)	28	147
Stanje na 31. decembar	441	414

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

19. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i obustavljeno poslovanje

Stečena imovina odnosi se na preuzete kolaterale U toku 2022. godine, Banka je preuzela kolaterale od dužnika u iznosu od 2.269 hiljada BAM, a prodala 2.741 hiljadu BAM (2021: preuzela 773 hiljade BAM, prodala 2.976 hiljada BAM).

Bruto vrijednost	2022.	2021.
1.1.	5.185	7.388
Nova sticanja	2.269	773
Prodaja	(2.741)	(2.976)
31.12.	4.713	5.185
Ispravka		
1. 1.	4.988	2.579
Otpuštanje uslijed prodaje	(2.649)	(1.401)
Nova sticanja	2.231	3.811
Nove procjene	-	-
Dodatno umanjenje u skladu sa Odlukom Banke	-	-
31.12.	4.570	4.988
Ukupno neto knjigovodstvena 31.12.	142	196

Procijenjena fer vrijednost stečene imovine, utvrđena internom procjenom, iznosi 8.814 hiljada BAM (2021.– 5.045 hiljada BAM).

U tabeli ispod je dat pregled imovine po godinama od dana priznavanja iste u aktivu Banke.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Do 1 godinu	125	44
1-2 godine	13	-
2-3 godine	4	152
Preko 3 godine	-	-
Ukupno	142	196

20. Ostala imovina i potraživanja

	31. decembar 2022	31. decembar 2021
Sitan inventar i auto-gume u upotrebi	236	198
Ispravke vrijednosti za sitan inventar i auto gume	(236)	(198)
Unaprijed plaćeni troškovi	343	377
Rezervisanje za umanjenje vrijednosti za ostalu nefinansijsku imovinu	(3)	(3)
Ukupno	340	374

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

21. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište i zgrade	Računari	Namještaj i oprema	Sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđu imovinu	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>						
1. januar 2021.	17.511	4.021	8.657	147	2.011	32.347
Nabavke	-	-	-	1.513	-	1.513
Transferi	26	477	199	(752)	50	-
Prenos na softver	-	-	-	(364)	-	(364)
Prenos na imovinu sa pravom korištenja	-	-	-	(543)	-	(543)
Otpis i prodaja	-	(294)	(145)	-	(5)	(444)
31. decembar 2021.	17.537	4.204	8.711	1	2.056	32.509
Nabavke	-	-	-	9.475	-	9.475
Transferi	-	596	254	(850)	-	-
Prenos na softver	-	-	-	(232)	-	(232)
Prenos na imovinu sa pravom korištenja	-	-	-	(612)	-	(612)
Otpis i prodaja	-	(215)	(732)	-	(162)	(1.109)
31. decembar 2022	17.537	4.585	8.233	7.783	1.894	40.031
<i>Akumulirana amortizacija</i>						
1. januar 2021.	1.851	2.940	6.523	-	1.560	12.874
Amortizacija	222	434	553	-	145	1.354
Otpis i prodaja	-	(291)	(133)	-	(3)	(427)
31. decembar 2021.	2.073	3.083	6.943	-	1.702	13.801
Amortizacija za godinu	223	453	485	-	140	1.301
Otpis i prodaja	-	(215)	(716)	-	(105)	(1.036)
31. decembar 2022.	2.296	3.321	6.712	-	1.737	14.066
<i>Sadašnja vrijednost</i>						
31. decembar 2022.	15.241	1.264	1.520	7.783	157	25.965
31. decembar 2021.	15.464	1.121	1.768	1	354	18.708

Bruto vrijednost nekretnina i opreme koje su u upotrebi, a koje su 100% amortizovane iznosi 8.351 hiljada BAM (31.12.2021.: 8.246 hiljada BAM).

22. Imovina s pravom korištenja

	Imovina s pravom korištenja	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>	-	
1. januar 2021.	4.147	4.147
Nabavka	-	-
Transferi	543	543
Prodaja i otpis	(4)	(4)
31. decembar 2021.	4.686	4.686
Nabavka	-	-
Transferi	612	612
Prodaja i otpis	(1.713)	(1.713)
31. decembar 2022.	3.585	3.585
<i>Akomulirana amortizacija</i>		
1. januar 2021.	1.543	1.543
Amortizacija	889	889
Prodaja i Otpis	(3)	(3)
31. decembar 2021.	2.429	2.429
Amortizacija	910	910
Prodaja i otpis	(1.713)	(1.713)
Ostale promjene	(25)	(25)
31. decembar 2022.	1.601	1.601
<i>Sadašnja vrijednost</i>		
31. decembar 2022.	1.984	1.984
31. decembar 2021.	2.257	2.257

23. Nematerijalna imovina

	Softver i licence	Sredstva u pripremi	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>			
1. januar 2021.	4.135	79	4.214
Nabavke		364	364
Transferi	443	(443)	-
31. decembar 2021.	4.578	-	4.578
Nabavke	-	-	-
Transferi	232	-	232
Otpis i prodaja	(15)	-	(15)
31. decembar 2022.	4.796	-	4.796
<i>Akumulirana amortizacija</i>			
1. januar 2021.	3.424	-	3.424
Amortizacija	356	-	356
31. decembar 2021.	3.780	-	3.780
Amortizacija	282	-	282
Otpis i prodaja	(3)	-	(3)
31. decembar 2022.	4.059	-	4.059
<i>Sadašnja vrijednost</i>			
31. decembar 2022.	737	-	737
31. decembar 2021.	798	-	798

Vrijednost nematerijalne imovine koja je u upotrebi, a koja je 100% amortizovana iznosi 3.257 hiljada BAM (31.12.2021.: 3.192 hiljada BAM)

24. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku**24.1. Depoziti klijenata**

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti preduzeća:		
Po viđenju	521.782	506.491
Oročeni	253.783	207.831
Ukupno preduzeća	775.565	714.322
Depoziti fizičkih lica		
Po viđenju	259.480	221.433
Oročeni	243.189	255.205
Ukupno depoziti fizičkih lica	502.669	476.638
Banke	-	19.568
Ukupno	1.278.234	1.210.528

Prosječna profitna marža na oročene depozite u 2022. i 2021. godini iznosila je 0,99% odnosno 1,31%, Obračunata, a neisplaćena obaveza po osnovu profitne marže na dan 31. decembra 2022. godine iznosila je 2.309 hiljada BAM (2021. godine: 2.681 hiljada BAM).

24.1. Depoziti klijenata (nastavak)

Islamic Development Bank, Jeddah, Saudijska Arabija položila je depozit u iznosu od 10 miliona EUR. Profitna marža na depozit iznosila je 6M EURIBOR plus 2,00 bps (ne manje od 2%). Rok dospijeca depozita je na dan 23. juna 2023 godine. Banka je dana 23.12.2022. godine izvršila povrat depozita.

24.2. Depoziti banaka

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
T.C. Ziraat bankasi A.S. Republika Turska	-	97.792
Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine (IFAD)	-	949
Ukupno	-	98.741

Banci je odobreno finansiranje od strane T.C. Ziraat bankasi A.S., Ministarstva finansija Bosne i Hercegovine i Svjetske banke po profitnim maržama nižim od stopa po kojima bi Banka dobila izvore sredstava od nevladinih i sa vladom povezanih institucija.

Ugovor sa T.C. Ziraat bankasi A.S. Republika Turska je potpisan 18.4.2012. godine na period od 10 godina uz profitnu maržu od 0%, Banka je izvršila povrat sredstva u roku dospijeca.

Ugovor za VI projekat IFAD je potpisan 17.01.2017. Sredstva se koriste po ugovorenoj stopi od 0%, Rok otplate je 01.09.2022. Grace period je 24 mjeseca. Banka je izvršila povrat sredstava o roku dospijeca.

Usklađivanje neto duga – depoziti banaka

Tabela ispod predstavlja analizu duga i kretanja obaveza po primljenim pozajmicama u toku 2022. i 2021. godine. Stavke duga su one koje su prikazane u okviru finansijskih aktivnosti u izvještaju o novčanim tokovima.

	Obaveze od finansijskih aktivnosti	
	Primljene pozajmice	Ukupno
Neto dug na 1. januar 2021.	99.690	99.690
Neto gotovinski tokovi	(949)	(949)
Neto dug na 31. decembar 2021.	98.741	98.741
Neto gotovinski tokovi	(98.741)	(98.741)
Neto dug na 31. decembar 2022.	-	-

24.3. Ostale obaveze po amortizovanom trošku

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021
Provizijiska finansiranja (upravljanje sredstava)	325	320
Obaveze prema likvidiranoj ICB banci	12	-
Obaveze za Quard Hasan Fund – neiskorištena sredstva	-	11
Ukupno	337	331

25. Rezervisanja

	31. decembar 2022	31. decembar 2021
Rezervisanje za vanbilansne obaveze	1.695	1.646
Sudski sporovi	86	536
Ostala rezervisanja	2.049	1.005
Ukupno	3.830	3.187

Kretanje u rezervisanjima za obaveze i troškove:

	Rezervisanja za vanbilansne obaveze	Rezervisanja za sudske sporove	Ostala rezervisanja	Ukupno
<i>Stanje na dan 31. decembar 2021.</i>	1.646	536	1.005	3.187
Povećanje rezervisanja	3.186	-	2.314	5.550
Smanjenje rezervisanja	(3.142)	-	(927)	(4.069)
Promjena (Napomena 8)	44	-	1.387	1.431
Ostala povećanja /(smanjenja)	5	(450)	(343)	(788)
Stanje na 31. decembar 2022.	1.695	86	2.049	3.830

	Rezervisanja za vanbilansne obaveze	Rezervisanja za sudske sporove	Ostala rezervisanja	Ukupno
<i>Stanje na dan 31. decembar 2020.</i>	1.614	86	284	1.984
Povećanje rezervisanja	2.797	450	722	3.969
Smanjenje rezervisanja	(2.765)	-	(1)	(2.766)
Promjena (Napomena 8)	32	450	721	1.203
Stanje na 31. decembar 2021.	1.646	536	1.005	3.187

Gubici od umanjenja vrijednosti za vanbilansne izloženosti priznaju se kroz neto gubitke od umanjenja vrijednosti i rezervisanja u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti (Napomena 8).

26. Ostale obaveze

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze za primljeni avans za subvencionirane profitne marže	7.381	6.231
Obaveze po osnovu neraspoređenih priliva	4.102	4.217
Obaveze prema dobavljačima	680	627
Komisioni poslovi	768	129
Ostale obaveze-neaktivni računi	404	3.549
Obaveze za međubankarske odnose CB i master card	1.337	1.823
Obaveze za stipendije – pomoć	310	355
<i>Ostale finansijske obaveze</i>	<i>14.982</i>	<i>16.930</i>
Obaveze za rabat – rezervisani iznos	1.996	2.500
Odgođeni prihod iz osnova finansiranja	705	495
Odgođeni prihod od naknada po garancijama	308	139
Ostale obaveze	-	452
<i>Ostale nefinansijske obaveze</i>	<i>3.009</i>	<i>3.132</i>
Ukupno	17.991	20.062

26.1 Komisioni poslovi

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik u ime trećih lica ne predstavljaju sredstva Banke, te stoga nisu uključena u izvještaju o finansijskom položaju. Banka je isplatila ova sredstva komitentima po instrukcijama dobijenim od strane donatora.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Primljena sredstava		
Islamic Development Bank	4.419	4.647
Obaveze prema Vladi	19.869	9.557
Fondacija Al Mactoum	79	85
Asa Banka	992	1.498
Intesa San Paolo Banka	477	719
Ukupno	26.161	16.822
Plasirana sredstva		
Stanovništvo – plasirana sredstva	18.307	9.002
Pravna lica – plasirana sredstva	6.761	7.373
Ukupno	25.068	16.375
Razlika u komisionim poslovima	768	129

Banka ne snosi rizik ovih sredstava, te naplaćuje naknadu od 1% do 2% za svoje usluge.

Neiskorišteni dio ukupno doznačenih sredstava po komisionim poslovima u 2022. godini je 768 hiljada BAM (31. decembra 2021. godine: 129 hiljada BAM).

27. Dionički kapital

Vlasnička struktura Banke je kako slijedi:

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	Broj dionica	Iznos	%	Broj dionica	Iznos	%
Dioničari						
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija	593.487	50.031	45,46	593.487	50.031	45,46
Abu Dhabi Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	356.040	30.014	27,27	356.040	30.014	27,27
Dubai Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	356.040	30.014	27,27	356.040	30.014	27,27
Ukupno	1.305.567	110.059	100,00	1.305.567	110.059	100,00

28. Potencijalne i preuzete obaveze

Da bi se ispunile finansijske potrebe klijenata, Banka ulazi u različite neopozive obaveze i potencijalne obaveze. One se sastoje od garancija (činidbenih i plativih), akreditiva i drugih potencijalnih obaveza. Iako ove obaveze možda neće biti priznate u bilansu stanja, one sadrže kreditni rizik i zbog toga su sastavni dio cjelokupnog rizika Banke.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Činidbene garancije	75.796	35.931
Odobreni a neiskorišteni iznos finansiranja klijenata	41.664	36.633
Plative garancije	9.740	7.435
Akreditivi	444	365
Ukupno	127.644	80.364

Ispod je dat pregled potencijalnih obaveza po nivoima rizika i internom rejtingu Banke

Činidbene garancije

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.	
	S1 G	S2 G	S3 I i G	Ukupno	Ukupno
Klasa A	67.649	8.140	-	75.789	34.556
Klasa A 1	-	-	-	-	16
Klasa B	-	-	-	-	-
Klasa B1	-	-	-	-	-
Klasa C - default	-	-	7	7	1.359
Ukupno	67.649	8.140	7	75.796	35.931

28. Potencijalne i preuzete obaveze (nastavak)**Odobreni, a neiskorišteni iznos finansiranja klijenata**

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.	
	S1	S2	S3	Ukupno	Ukupno
	G	G	I i G		
Klasa A	40.433	1.102	-	41.535	36.526
Klasa A 1	31	3	-	34	24
Klasa B	-	4	-	4	11
Klasa B1	-	7	-	7	2
Klasa C - default	-	-	83	83	70
Ukupno	40.464	1.117	83	41.664	36.633

Plative garancije

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.	
	S1	S2	S3	Ukupno	Ukupno
	G	G	I i G		
Klasa A	8.729	1.012	-	9.740	7.435
Klasa A 1	-	-	-	-	-
Klasa B	-	-	-	-	-
Klasa B1	-	-	-	-	-
Klasa C - default	-	-	-	-	-
Ukupno	8.729	1.012		9.740	7.435

Akreditivi

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.	
	S1	S2	S3	Ukupno	Ukupno
	G	G	I i G		
Klasa A	-	444	-	444	365
Klasa A 1	-	-	-	-	-
Klasa B	-	-	-	-	-
Klasa B1	-	-	-	-	-
Klasa C - default	-	-	-	-	-
Ukupno	-	444	-	444	365

29. Transakcije sa povezanim stranama

Banka smatra da su joj direktno povezane osobe njezini ključni dioničari i njihove podružnice, pridružena društva Banke, članovi Nadzornog odbora, članovi Uprave i drugo više rukovodstvo Banke (zajedno „ključno rukovodstvo“), članovi uže porodice ključnog rukovodstva te pravna lica koja su pod kontrolom ili značajnim utjecajem ključnog rukovodstva Banke i/ili članova njihovih užih porodica, Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnih operacija Banke, Potraživanja i obaveze sa povezanim stranama su kako slijedi:

29. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

	31. decembar 2022.		31. decembar 2021.	
	Sredstva	Obaveze	Sredstva	Obaveze
Abu Dhabi Islamic Bank, UAE – dioničari	232	-	240	-
BBI Real Estate d.o.o. - ostali	-	3.195	10	794
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija – dioničari	-	-	-	19.568
Islamic Development Bank Bank, komisiona finansiranja	-	4.419	-	4.647
Ključno rukovodstvo Banke i članovi njihove uže porodice	560	2.044	1.304	601
Ukupno	792	9.658	1.554	25.610

	2022.		2021.	
	Prihodi	Troškovi	Prihodi	Troškovi
BBI Real Estate d.o.o. - ostali	-	335	32	261
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija – dioničari	-	425	-	397
Dubai Islamic Bank	-	-	-	-
Abu Dhabi Islamic Bank, UAE – dioničari	-	-	-	-
Ključno rukovodstvo Banke i članovi njihove uže porodice – izuzev plata i drugih primanja	6	14	44	21
Ukupno	-	774	76	679

Naknade članovima Uprave i odbora

Naknade članovima Uprave mogu se prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Plate	641	1.233
Porezi i doprinosi	502	925
Dodatni bonusi	-	70
Ukupno	1.143	2.228

Ukupne bruto naknade i bonusi članovima Nadzornog i Odbora za reviziju za 2022. godinu iznose 400 hiljada BAM (2021: 411 hiljada BAM).

30. Događaji nakon datuma bilansa

Nakon 31. decembra 2022. godine do dana izdavanja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi imali značajan utjecaj na finansijske izvještaje za 2022. godinu niti su od takvog značaja za poslovanje Banke da bi zahtijevali objavu u napomenama uz finansijske izvještaje za 2022. godinu.

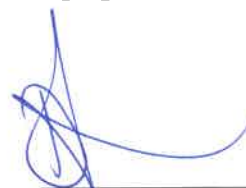
Tekuća vojna operacija u Ukrajini i povezane sankcije usmjerene protiv Ruske Federacije mogu imati utjecaj na europsku i svjetsku ekonomiju. Banka nema direktnu izloženost prema Ukrajini, Rusiji ili Bjelorusiji, kao ni prema drugim zemljama koje je direktno pogodila ova kriza. Ipak, na datum ovih finansijskih izvještaja, Banka nastavlja ispunjavati svoje obaveze prema dospijeću i stoga nastavlja primjenjivati princip neograničenosti poslovanja.

31. Odobrenje finansijskih izvještaja

Uprava Banke odobrila je ove finansijske izvještaje dana 24. februara 2023. godine i potpisani su od strane :

Alek Bakalović
Predsjednik
Uprave

Jasmina Dobrača
Član Uprave

Deloitte Bosna i Hercegovina

Zmaja od Bosne 12c
71000 Sarajevo
Tel: +387 (0) 33 277 560
Fax: +387 (0) 33 277 561

Braće Mažar i majke Marije 58 i 60
78000 Banja Luka
Tel: +387 (0) 51 223 500
Fax: +387 (0) 51 224 990

www.deloitte.com/ba

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obavezivati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/ba/o-nama.

Deloitte je vodeći globalni pružatelj usluga revizije i savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te poreznih i povezanih usluga. Naša globalno povezana mreža članova i povezanih subjekata u preko 150 zemalja i teritorija (zajednički „organizacija Deloitte“) pruža svoje usluge četirima od pet poslovnih subjekata uvrštenih u popis 500 vodećih društava prema izboru časopisa "Fortune" (Fortune Global 500®). Saznajte više o načinu na koji oko 345 000 Deloitteovih stručnjaka daje svoj bitan doprinos na linku www.deloitte.com.

U Bosni i Hercegovini usluge pružaju Deloitte d.o.o. Sarajevo i Deloitte Advisory Services d.o.o., Sarajevo sa svojim podružnicama Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka i Deloitte Advisory Services d.o.o., Sarajevo – Podružnica Banja Luka pod zajedničkim nazivom „Deloitte Bosna i Hercegovina“, subjekti povezani pod krovnom društvom Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosna i Hercegovina je među vodećim pružiocima profesionalnih usluga u zemlji, koje obuhvataju usluge revizije i savjetovanja, poslovnog savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te porezne i povezane usluge koje pruža više od 100 domaćih i specijaliziranih inostranih stručnjaka.